

PRO BONO

Október/2022

1. NOVELA CIVILNÉHO MIMOSPOROVÉHO PORIADKU

Novela Civilného mimosporového poriadku prináša najmä zmeny v oblasti pojednávania v konaniach o výkon rozhodnutia vo veciach maloletých.

2. NOVELA ZÁKONA O MIESTNYCH DANIACH A MIESTNOM POPLATKU ZA KOMUNÁLNE ODPADY

Činnosť Národnej rady Slovenskej republiky priniesla aj novinky v oblasti miestnych daní a miestneho poplatku za komunálne odpady.

3. NOVELA ZÁKONA O VÝKONE VÄZBY

Zmeny sa po novom dotkli aj oblasti väzobne stíhaných osôb. Národná rada Slovenskej republiky začiatkom októbra prijala novelu zákona o výkone väzby, ktorá by mala priniesť čo najvyššiu formu efektivity humanizácie výkonu väzby.

4. NOVELA ZÁKONNÍKA PRÁCE

Na jeseň priniesla Národná rada Slovenskej republiky aj rozsiahle zmeny a doplnenia najdôležitejšieho pracovnoprávneho predpisu v právnom poriadku Slovenskej republiky, a síce Zákonníka práce. Novela Zákonníka práce prináša napríklad zmeny v obsahu pracovnej zmluvy, či rozšírenie informatívnych povinností zamestnávateľov.

5. ZÁKON O INŠPEKЦИИ V SOCIÁLNYCH VECIACH

Zákonom o inšpekcii v sociálnych veciach sa kreuje právna úprava inšpekcie v sociálnych veciach, ktorou bude dozor nad dodržiavaním osobitných predpisov v oblasti sociálnych vecí dozorovanými subjektami a vyvodzovanie zodpovednosti za porušenie týchto povinností.

6. ZÁKON O PRÍSTUPNOSTI VÝROBKOV A SLUŽIEB PRE OSOBY SO ZDRAVOTNÝM POSTIHNUTÍM

Snaha o vytvorenie inkluzívnejšej spoločnosti a uľahčenie nezávislého života osôb so zdravotným postihnutím je jednou z motívácií pre prijatie zákona o prístupnosti výrobkov a služieb pre osoby so zdravotným postihnutím.

NOVELA CIVILNÉHO MIMOSPOROVÉHO PORIADKU

Novela Civilného mimosporového poriadku prináša najmä zmeny v oblasti pojednávania v konaniach o výkon rozhodnutia vo veciach maloletých.

Dňa 04. októbra 2022 bol prijatý zákon č. 338/2022 Z. z. (ďalej len „novela“) ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“) a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.

Novelou sa okrem CMP mení a dopĺňa aj (A) zákon č. 549/2003 Z. z. o súdnych úradníkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych úradníkoch“), (B) zákon č. 600/2003 Z. z. o prídavku na dieťa a o zmene a doplnení zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prídavku na dieťa“), (C) zákon č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení nálezů Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 615/2006 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“), (D) zákon č. 561/2008 Z. z. o príspevku na starostlivosť o dieťa a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o príspevku“) a (E) zákon č. 571/2009 Z. z. o rodičovskom príspevku a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodičovskom príspevku“).

→ Ciel' novely

Zámerom novely je podľa dôvodovej správy najmä (A) upraviť spôsob pridelovania vecí v poručenskej agende s cieľom mať jedného poručenského sudcu na všetky konania, ktoré sa týkajú toho istého maloletého dieťaťa alebo jeho súrodencov, (B) odstrániť výkladové nejasnosti a z toho prameniace nejednotné postupy v aplikačnej praxi v konaní o výkon rozhodnutia vo veciach maloletých a v konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých, (C) ustanoviť obligatornosť pojednávania v konaní o výkon rozhodnutia vo veciach maloletých, (D) upraviť, aby sa výkon rozhodnutia, ktorým sa priznáva právo na styk s maloletým po

obmedzený čas, uskutočňoval v prítomnosti sudcu, (E) exaktnou úpravou zamedziť aplikovaniu takých postupov súdu, kedy sa vo vykonávanom konaní nekoná a vyčkáva sa na rozhodnutie v prebiehajúcom konaní o zmene exekučného titulu (napríklad zmena úpravy práv a povinností k maloletému dieťaťu), (F) upresniť úpravu nariadovania neodkladných opatrení vo veciach maloletých a odstrániť tak nedostatky, ktoré boli vysledované v aplikačnej praxi súdov, Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky a Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky.

V nasledujúcom texte priblížime len vybrané zmeny, ktoré novela priniesla do CMP a ostatných právnych predpisov. Z dôvodu obsahovej rozsiahlosti vlastného textu novely odkazujeme aj na plné znenie novely, v ktorom sú uvedené všetky, novelou zavedené, zmeny a doplnenia CMP a ostatných právnych predpisov.

→ Nové ustanovenie § 6a CMP

Prvou zmenou, ktorú novela do CMP priniesla, je doplnenie nového ustanovenia § 6a CMP.

„V konaniach podľa druhej časti prvej hlavy, tretej časti a štvrtej časti CMP sa na miestne príslušnom súde návrh na začatie konania týkajúci sa toho istého maloletého alebo jeho súrodencov, ak majú spoločných oboch rodičov ako maloletý, prideluje sudcovi, ktorému bol pridelený prvý návrh na začatie konania týkajúci sa tohto maloletého, a ak sa konanie začalo bez návrhu, sudcovi, ktorý začal prvé konanie bez návrhu; ustanovenia o pridelovaní vecí náhodným výberom sa nepoužijú“ (ustanovenie § 6a ods. 1 CMP).

„Ak na miestne príslušnom súde nemožno postupovať podľa ustanovenia § 6a ods. 1 CMP, návrh na začatie konania vo veciach podľa ustanovenia § 6a ods. 1 CMP sa prideluje náhodným výberom“ (ustanovenie § 6a ods. 2 CMP). „Ustanovenia § 6a ods. 1 a 2 CMP sa nepoužijú v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia podľa ustanovení § 365 a 368 CMP, v ktorom je sudca určený rozvrhom služieb“ (ustanovenie § 6a ods. 3 CMP).

Zmeny sa po novom dotkli aj ustanovenia **§ 374** CMP.

„Súd na prejednanie veci nariadi pojednávanie“ (ustanovenie **§ 374 ods. 1** CMP). „Pojednávanie netreba nariadiť, ak ide o výkon rozhodnutia **(A)** o návrat maloletého do cudziny pri neoprávnenom premiestnení alebo zadržaní, **(B)** o nariadení ústavnej starostlivosti, **(C)** o uložení výchovného opatrenia, ktorým súd nariadil maloletému pobyt v zariadení podľa osobitného predpisu, alebo **(D)** o nariadení neodkladného opatrenia podľa ustanovení **§ 365, § 367 ods. 2 alebo § 368** CMP“ (ustanovenie **§ 374 ods. 2** CMP).

Novela do CMP priniesla aj nové prechodné ustanovenie **§ 396c** CMP.

„Ak k 1. januáru 2023 prebieha na súde konanie podľa ustanovenia **§ 6a ods. 1** CMP, ďalšie návrhy na začatie konania týkajúce sa toho istého maloletého alebo jeho súrodencov, ak majú spoločných oboch rodičov ako maloletý, sa pridelujú sudcovi, ktorý je k 1. januáru 2023 zákonným sudcom v tomto konaní; to platí aj vtedy, ak sa ďalšie konanie týkajúce sa toho istého maloletého alebo jeho súrodencov začne bez návrhu“ (ustanovenie **§ 396c ods. 1** CMP).

„Ak k 1. januáru 2023 prebiehajú na súde dve alebo viac konaní podľa ustanovenia **§ 6a ods. 1** CMP, ďalšie návrhy na začatie konania týkajúce sa toho istého maloletého alebo jeho súrodencov, ak majú spoločných oboch rodičov ako maloletý, sa pridelujú sudcovi, ktorý je k 1. januáru 2023 zákonným sudcom v konaní, ktoré začalo ako posledné; to platí aj vtedy, ak sa ďalšie konanie týkajúce sa toho istého maloletého alebo jeho súrodencov začne bez návrhu“ (ustanovenie **§ 396c ods. 2** CMP).

→ Zákon o prídavku na dieťa

V rámci **zákona o prídavku na dieťa** dochádza napríklad k zmene ustanovení **§ 2 ods. 5 a 6** zákona o prídavku na dieťa a doplneniu ustanovenia **§ 2 ods. 7** zákona o prídavku na dieťa.

„Ak súd rozhodne o zverení maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov alebo do spoločnej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, prídavok a príplatok k prídavku sa vypláca oprávnenej osobe podľa písomnej dohody rodičov.

Ak nedôjde k písomnej dohode podľa prvej vety, pri zverení maloletého dieťaťa do **(A)** striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov sa prídavok a príplatok k prídavku vypláca striedavo každému rodičovi počas kalendárnych mesiacov, ktorých počet sa určí podľa pomeru, ktorým je určená striedavá osobná starostlivosť, **(B)** spoločnej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov sa prídavok a príplatok k prídavku vypláca striedavo každému rodičovi počas troch kalendárnych mesiacov“ (ustanovenie **§ 2 ods. 5** zákona o prídavku na dieťa).

„Prídavok a príplatok k prídavku sa podľa ustanovenia **§ 2 ods. 5 písm. a)** zákona o prídavku na dieťa začne vyplácať tomu rodičovi, ktorý má určený väčší rozsah striedavej osobnej starostlivosti; to neplatí, ak si za tie isté kalendárne mesiace uplatní nárok na prídavok a príplatok k prídavku len rodič, ktorý má určený menší rozsah striedavej osobnej starostlivosti“ (ustanovenie **§ 2 ods. 6** zákona o prídavku na dieťa).

„Právne účinky novej písomnej dohody podľa ustanovenia **§ 2 ods. 5 prvej vety** zákona o prídavku na dieťa nastávajú prvým dňom šiesteho kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, za ktorý sa prídavok a príplatok k prídavku začal vyplácať na základe predchádzajúcej písomnej dohody, ak z novej písomnej dohody nevyplýva neskorší dátum jej účinnosti“ (ustanovenie **§ 2 ods. 7** zákona o prídavku na dieťa).

Novela do zákona o prídavku na dieťa dopĺňa aj nové prechodné ustanovenie **§ 19c** zákona o prídavku na dieťa.

„Ak oprávnenej osobe, ktorej bolo maloleté dieťa rozhodnutím súdu zverené do striedavej osobnej starostlivosti, vznikol nárok na prídavok a príplatok k prídavku podľa tohto zákona o prídavku na dieťa v znení účinnom do 31. decembra 2022 a nárok na prídavok a príplatok k prídavku trvá k 31. decembru 2022, na výplatu prídavku a príplatku k prídavku sa do 31. januára 2023 vzťahuje ustanovenie **§ 2 ods. 5 a 6** zákona o prídavku na dieťa v znení účinnom do 31. decembra 2022“ (ustanovenie **§ 19c ods. 1** zákona o prídavku na dieťa).

„Ak oprávnené osoby, ktorým bolo maloleté dieťa rozhodnutím súdu zverené do striedavej osobnej starostlivosti a ktoré spĺňajú podmienky nároku na prídavok a príplatok k prídavku do 31. decembra

2022, nedoručia platiteľovi do 31. januára 2023 písomnú dohodu o zmene oprávnenej osoby na výplatu prídavku a príplatku k prídavku alebo písomný prejav vôle oprávnenej osoby, ktorej sa prídavok a príplatok k prídavku nevypláca, aby sa prídavok a príplatok k prídavku vyplácať spôsobom podľa ustanovenia **§ 2 ods. 5 písm. a)** zákona o prídavku na dieťa v znení účinnom od 1. januára 2023, platiteľ vypláca prídavok a príplatok k prídavku oprávnenej osobe, ktorej patrí prídavok a príplatok k prídavku podľa tohto zákona o prídavku na dieťa v znení účinnom do 31. decembra 2022; oprávnenie rodičov podľa ustanovenia **§ 2 ods. 5 prvej vety** zákona o prídavku na dieťa v znení účinnom od 1. januára 2023, tým nie je dotknuté“ (ustanovenie **§ 19c ods. 2** zákona o prídavku na dieťa).

→ Zákon o rodine

V **zákone o rodine** dochádza napríklad k modifikácii ustanovenia **§ 24 ods. 1** zákona o rodine, či k doplneniu ustanovenia **§ 24 ods. 2** zákona o rodine.

„V rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, či maloleté dieťa zverí do spoločnej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, alebo do osobnej starostlivosti jedného z rodičov, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súd súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného“ (ustanovenie **§ 24 ods. 1** zákona o rodine).

„Ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o spoločnú osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem a ak obidvaja rodičia súhlasia so spoločnou osobnou starostlivosťou o dieťa, súd môže zveriť dieťa do spoločnej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto zaistené potreby dieťaťa“ (ustanovenie **§ 24 ods. 2** zákona o rodine).

Novinkou je aj doplnenie nového ustanovenia **§ 62 ods. 7** zákona o rodine („Ak je maloleté dieťa zverené do spoločnej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, súd môže schváliť dohodu rodičov o výške výživného, alebo môže rozhodnúť

aj tak, že počas trvania spoločnej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov výživné neurčuje“).

→ Zákon o príspevku

V **zákone o príspevku** došlo najmä k zmene ustanovení **§ 3 ods. 5 a 6** zákona o príspevku a doplneniu nového prechodného ustanovenia **§ 11c** zákona o príspevku.

„Ak súd rozhodne o zverení maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov alebo do spoločnej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, príspevok sa vypláca oprávnenej osobe podľa písomnej dohody rodičov. Ak nedôjde k písomnej dohode podľa prvej vety, pri zverení maloletého dieťaťa do **(A)** striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov sa príspevok vypláca striedavo každému rodičovi počas kalendárnych mesiacov, ktorých počet sa určí podľa pomeru, ktorým je určená striedavá osobná starostlivosť, **(B)** spoločnej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov sa príspevok vypláca striedavo každému rodičovi počas troch kalendárnych mesiacov“ (ustanovenie **§ 3 ods. 5** zákona o príspevku).

„Príspevok sa podľa ustanovenia **§ 3 ods. 5 písm. a)** zákona o príspevku začne vyplácať tomu rodičovi, ktorý má určený väčší rozsah striedavej osobnej starostlivosti; to neplatí, ak si za tie isté kalendárne mesiace uplatní nárok na príspevok len rodič, ktorý má určený menší rozsah striedavej osobnej starostlivosti“ (ustanovenie **§ 3 ods. 6** zákona o príspevku).

„Ak oprávnenej osobe, ktorej bolo maloleté dieťa rozhodnutím súdu zverené do striedavej osobnej starostlivosti, vznikol nárok na príspevok podľa tohto zákona o príspevku v znení účinnom do 31. decembra 2022 a nárok na príspevok trvá k 31. decembru 2022, na výplatu príspevku sa do 31. januára 2023 vzťahuje ustanovenie **§ 3 ods. 5 a 6** zákona o príspevku v znení účinnom do 31. decembra 2022“ (ustanovenie **§ 11c ods. 1** zákona o príspevku).

„Ak oprávnenej osobe, ktorým bolo maloleté dieťa rozhodnutím súdu zverené do striedavej osobnej starostlivosti a ktoré spĺňajú podmienky nároku na príspevok do 31. decembra 2022, nedoručia platiteľovi do 31. januára 2023 písomnú dohodu o zmene oprávnenej osoby na výplatu príspevku alebo písomný prejav vôle oprávnenej osoby, ktorej sa príspevok nevypláca, aby sa príspevok

vyplácal spôsobom podľa ustanovenia **§ 3 ods. 5 písm. a)** zákona o príspevku v znení účinnom od 1. januára 2023, platiteľ vypláca príspevok oprávnenej osobe, ktorej patrí príspevok podľa tohto zákona o príspevku v znení účinnom do 31. decembra 2022; oprávnenie rodičov podľa ustanovenia **§ 3 ods. 5 prvej vety** zákona o príspevku v znení účinnom od 1. januára 2023, tým nie je dotknuté“ (ustanovenie **§ 11c ods. 2** zákona o príspevku).

→ Zákon o rodičovskom príspevku

V **zákone o rodičovskom príspevku** sa novelou dopĺňajú napríklad nové ustanovenia **§ 3 ods. 7 a 8** zákona o rodičovskom príspevku, či nové prechodné ustanovenie **§ 12e** zákona o rodičovskom príspevku.

„Ak oprávnenej osobe, ktorej bolo maloleté dieťa rozhodnutím súdu zverené do striedavej osobnej starostlivosti, vznikol nárok na rodičovský príspevok podľa tohto zákona o rodičovskom príspevku v znení účinnom do 31. decembra 2022 a nárok na rodičovský príspevok trvá k 31. decembru 2022, na poskytovanie rodičovského príspevku sa do 31. januára 2023 vzťahuje ustanovenie **§ 3 ods.**

5 a 6 zákona o rodičovskom príspevku v znení účinnom do 31. decembra 2022“ (ustanovenie **§ 12e ods. 1** zákona o rodičovskom príspevku).

„Ak oprávnené osoby, ktorým bolo maloleté dieťa rozhodnutím súdu zverené do striedavej osobnej starostlivosti a ktoré spĺňajú podmienky nároku na rodičovský príspevok do 31. decembra 2022, nedoručia platiteľovi do 31. januára 2023 písomnú dohodu o zmene oprávnenej osoby na výplatu rodičovského príspevku alebo písomný prejav vôle oprávnenej osoby, ktorej sa rodičovský príspevok nevypláca, aby sa rodičovský príspevok vyplácal spôsobom podľa ustanovenia **§ 3 ods. 6 písm. a)** zákona o rodičovskom príspevku v znení účinnom od 1. januára 2023, platiteľ vypláca rodičovský príspevok oprávnenej osobe, ktorej sa vypláca podľa tohto zákona o rodičovskom príspevku v znení účinnom do 31. decembra 2022; oprávnenie rodičov podľa ustanovenia **§ 3 ods. 6 druhej vety** zákona o rodičovskom príspevku v znení účinnom od 1. januára 2023, tým nie je dotknuté“ (ustanovenie **§ 12e ods. 2** zákona o rodičovskom príspevku).

→ Účinnosť novely

Novela nadobúda účinnosť dňa **01. januára 2023**.

NOVELA ZÁKONA O MIESTNYCH DANIACH A MIESTNOM POPLATKU ZA KOMUNÁLNE ODPADY

Činnosť Národnej rady Slovenskej republiky priniesla aj novinky v oblasti miestnych daní a miestneho poplatku za komunálne odpady.

Dňa 05. októbra 2022 bol prijatý zákon č. 335/2022 Z. z. (ďalej len „novela“) ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o miestnych daniach“).

→ Cieľ novely

Cieľom novely je podľa jej predkladateľov najmä vytvorenie legislatívneho rámca pre určenie miestneho poplatku za komunálny odpad, ktorého zber prebieha vážením na zbernom vozidle pri vyprázdňovaní každej zbernej nádoby. Uvedená zmena sa má realizovať v nadväznosti na skôr prijatú legislatívnu úpravu v zákone o odpadoch, podľa ktorej sa od roku 2023 samospráva môže rozhodnúť, či bude pri zbere komunálneho odpadu tento odpad vážiť. Pribežné skúsenosti niektorých samospráv, ktoré pilotne zabezpečili váženie komunálneho odpadu, poukazujú na dobré výsledky v podobe zníženia celkového vyprodukovaného odpadu v obci bez dôsledkov vytvárania čiernych skládok v obci. K možnosti zavedenia váženého množstvomého zberu komunálneho odpadu sa viaže aj zavedenie vyrubenia preddavku na poplatok správcom poplatku a následným zúčtovaním preddavku so skutočnými nákladmi obce na zber a likvidáciu odpadu spolu s prípadnými nárokmi poplatníka na úľavy z poplatku, ktoré obec prijala vo všeobecne záväznom nariadení.

V nasledujúcom texte sa budeme venovať prehľadu najdôležitejších zmien, ktoré novela do zákona o miestnych daniach priniesla. Zároveň odkazujeme aj na plné znenie novely, v ktorom sú uvedené všetky zmeny a doplnenia zákona o miestnych daniach.

Na úvod novela do zákona o miestnych daniach prináša modifikáciu ustanovenia § 78 ods. 1 zákona o miestnych daniach a doplnenie nových ustanovení § 78 ods. 2 a 3 zákona o miestnych daniach.

„Obec určí sadzbu poplatku v súlade so zavedeným systémom zberu komunálneho odpadu a drobného stavebného odpadu (A) paušálne za osobu a kalendárny deň v sume najmenej 0,02 eura a najviac 0,2 eura; obec môže paušálnu sadzbu poplatku vyjadriť aj v sume za kalendárny rok, (B) za nevážený množstvový zber komunálneho odpadu a drobného stavebného odpadu v sume najmenej 0,01 eura a najviac 0,2 eura za jeden liter alebo dm³ komunálnych odpadov, ak v obci nebol zavedený vážený množstvový zber drobného stavebného odpadu, (C) za nevážený množstvový zber komunálneho odpadu v sume najmenej 0,01 eura a najviac 0,2 eura za jeden liter alebo dm³ komunálnych odpadov, ak v obci bol zavedený vážený množstvový zber drobného stavebného odpadu, (D) za vážený množstvový zber drobného stavebného odpadu v sume najmenej 0,01 eura a najviac 0,2 eura za jeden kilogram drobných stavebných odpadov“ (ustanovenie § 78 ods. 1 zákona o miestnych daniach).

„Ak obec zavedie vážený množstvový zber komunálneho odpadu, určí sadzbu preddavku na poplatok v sume najmenej 0,01 eura a najviac 0,2 eura za jeden kilogram, liter alebo dm³ komunálnych odpadov“ (ustanovenie § 78 ods. 2 zákona o miestnych daniach). „Ak obec neustanoví všeobecne záväzným nariadením sadzbu poplatku podľa ustanovenia § 78 ods. 1 zákona o miestnych daniach alebo sadzbu preddavku na poplatok podľa ustanovenia § 78 ods. 2 zákona o miestnych daniach, uplatní sa dolná hodnota sadzby poplatku podľa ustanovenia § 78 ods. 1 písm. a) zákona o miestnych daniach“ (ustanovenie § 78 ods. 3 zákona o miestnych daniach).

Novinkou je napríklad doplnenie nového ustanovenia § 79a zákona o miestnych daniach („Určenie poplatku za vážený množstvový zber komunálneho odpadu“).

„Ak je v obci, jednotlivej časti obce podľa ustanovenia **§ 17a** zákona o miestnych daniach, v jednotlivom katastrálnom území alebo pre poplatníkov obývajúcich alebo užívajúcich určité druhy nehnuteľností alebo sídliacich v určitých druhoch nehnuteľností zavedený vážený množstvový zber komunálneho odpadu, obec určí v zdaňovacom období preddavok na poplatok ako súčin sadzby preddavku na poplatok podľa ustanovenia **§ 78 ods. 2** zákona o miestnych daniach, frekvencie odvozov a nosnosti alebo objemu zbernej nádoby, ktorú poplatník užíva“ (ustanovenie **§ 79a ods. 1** zákona o miestnych daniach).

„Obec pri zúčtovaní preddavku na poplatok za vážený množstvový zber komunálneho odpadu postupuje podľa ustanovení **§ 79a ods. 3 až 6** zákona o miestnych daniach“ (ustanovenie **§ 79a ods. 2** zákona o miestnych daniach). „Obec vedie evidenciu skutočného odváženého množstva komunálneho odpadu vyjadreného v kilogramoch za každé zdaňovacie obdobie a za každú zbernú nádobu, ktorá je zapojená do systému váženého množstvového zberu komunálneho odpadu“ (ustanovenie **§ 79a ods. 3** zákona o miestnych daniach).

„Obec po skončení zdaňovacieho obdobia spočíta všetky náklady súvisiace s činnosťami a nákladmi podľa ustanovenia **§ 77 ods. 1 a 9** zákona o miestnych daniach v eurách (ďalej len „náklady obce na činnosti nakladania s odpadom“), ktoré obci vznikli v príslušnom zdaňovacom období“ (ustanovenie **§ 79a ods. 4** zákona o miestnych daniach). „Ak je na území celej obce zavedený vážený množstvový zber komunálneho odpadu, obec zistí skutočné jednotkové náklady obce na činnosti nakladania s odpadom ako podiel sumy podľa ustanovenia **§ 79a ods. 4** zákona o miestnych daniach a odváženého množstva komunálneho odpadu v kilogramoch za všetky zberné nádoby v obci v príslušnom zdaňovacom období. Obec ďalej vypočíta skutočné náklady na každú zbernú nádobu ako súčin skutočných jednotkových nákladov obce na činnosti nakladania s odpadom a skutočného odváženého množstva komunálneho odpadu podľa ustanovenia **§ 79a ods. 3** zákona o miestnych daniach. Výsledná suma v eurách sa vydelením počtom poplatníkov, ktorí užívajú zbernú nádobu, a zohľadnia sa nároky na zníženie a odpustenie poplatku podľa ustanovenia **§ 83 ods. 2** zákona o miestnych daniach za predpokladu ich splnenia poplatníkom. Výsledná suma podľa tretej vety sa za každého poplatníka porovná so sumou zaplateného

preddavku na poplatok. Ak skutočné náklady na poplatníka prevyšujú sumu zaplateného preddavku na poplatok poplatníkom, vzniká záporný rozdiel na poplatku; ak suma zaplateného preddavku na poplatok poplatníkom prevyšuje sumu skutočných nákladov na poplatníka, vzniká kladný rozdiel na poplatku. Vzniknutý kladný rozdiel na poplatku sa použije na úhradu preddavku na poplatok v bežnom zdaňovacom období. Postup podľa ustanovenia **§ 98a ods. 4** zákona o miestnych daniach sa použije, len ak suma kladného rozdielu na poplatku prevyší sumu preddavku na poplatok na bežné zdaňovacie obdobie“ (ustanovenie **§ 79a ods. 5** zákona o miestnych daniach).

„Ak je zavedený vážený množstvový zber komunálneho odpadu len v jednotlivej časti obce podľa ustanovenia **§ 17a** zákona o miestnych daniach, v jednotlivom katastrálnom území obce, alebo len pre niektorých poplatníkov obývajúcich alebo užívajúcich určité druhy nehnuteľností alebo sídliacich v určitých druhoch nehnuteľností, obec zistí skutočné jednotkové náklady obce na činnosti nakladania s odpadom ako podiel sumy podľa ustanovenia **§ 79a ods. 4** zákona o miestnych daniach a celkového vyprodukovaného komunálneho odpadu v obci v príslušnom zdaňovacom období. Obec ďalej vypočíta skutočné náklady na každú zbernú nádobu zapojenú do systému váženého množstvového zberu komunálneho odpadu ako súčin skutočných jednotkových nákladov obce na činnosti nakladania s odpadom a skutočného odváženého množstva komunálneho odpadu podľa ustanovenia **§ 79a ods. 3** zákona o miestnych daniach. Pre zúčtovanie váženého množstvového zberu komunálneho odpadu obec ďalej postupuje podľa ustanovenia **§ 79a ods. 5 tretej až siedmej vety** zákona o miestnych daniach“ (ustanovenie **§ 79a ods. 6** zákona o miestnych daniach).

Zmenami si po novom prešlo aj ustanovenie **§ 81** zákona o miestnych daniach, upravujúce vyrubenie poplatku a splatnosť.

„Obec vyrubuje každoročne rozhodnutím poplatok podľa ustanovenia **§ 79 ods. 1 písm. a) až c)** zákona o miestnych daniach na celé zdaňovacie obdobie. Vyrubený poplatok je splatný do 15 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia. Pri neváženom množstvovom zbere komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov alebo neváženom množstvovom zbere komunálnych odpadov môže obec poplatok vyrubiť rozhodnutím alebo všeobecne záväzným nariadením určí spôsob

a lehotu zaplataenia poplatku. Ak je v obci, v jednotlivjej časti obce podľa ustanovenia **§ 17a** zákona o miestnych daniach, v jednotlivom katastrálnom území, pre poplatníkov obývajúcich alebo užívajúcich určité druhy nehnuteľností alebo sídliacich v určitých druhoch nehnuteľností zavedený nevážený množstvový zber komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov alebo nevážený množstvový zber komunálnych odpadov, pričom obec vyrubuje poplatok rozhodnutím a súčasne nehnuteľnosť má oprávnenie užívať alebo užívajú viacerí poplatníci a nemajú určeného zástupcu, obec vyrubí poplatok každému z nich do výšky ich podielu na poplatku z celkového počtu poplatníkov užívajúcich zbernú nádobu priradenú k určitej nehnuteľnosti“ (ustanovenie **§ 81 ods. 1** zákona o miestnych daniach).

„Obec vyrubuje každoročne rozhodnutím preddavok na poplatok podľa ustanovenia **§ 79a ods. 1** zákona o miestnych daniach na celé zdaňovacie obdobie, v ktorom použije sadzbu preddavku na poplatok platnú na príslušné zdaňovacie obdobie a zohľadní skutočnosti rozhodujúce pre zníženie alebo odpustenie poplatku podľa ustanovenia **§ 83 ods. 2** zákona o miestnych daniach platné k 1. januáru zdaňovacieho obdobia. Ak má oprávnenie užívať nehnuteľnosť alebo užíva nehnuteľnosť viacero poplatníkov a nemajú určeného zástupcu, obec vyrubí preddavok na poplatok každému z nich do výšky ich podielu na preddavku na poplatok z celkového počtu poplatníkov užívajúcich zbernú nádobu priradenú k určitej nehnuteľnosti. Súčasne obec v tomto rozhodnutí môže zúčtovať rozdiel medzi skutočnými nákladmi obce na činnosti nakladania s odpadom prepočítanými na poplatníka podľa ustanovenia **§ 79a ods. 5 a 6** zákona o miestnych daniach za predchádzajúce zdaňovacie obdobie. Obec vykoná zúčtovanie preddavku na poplatok rozhodnutím najskôr po skončení zdaňovacieho obdobia a najneskôr do dvoch rokov od skončenia zdaňovacieho obdobia, za ktorý sa poplatok zúčtuje. Ak vznikne záporný rozdiel na poplatku podľa ustanovenia **§ 79a ods. 5** zákona o miestnych daniach, obec vyrubí záporný rozdiel na poplatku rozhodnutím spolu s preddavkom na poplatok na bežné zdaňovacie obdobie. Vyrubený preddavok na poplatok spolu so záporným rozdielom na poplatku po zúčtovaní preddavku na poplatok sú splatné do 15 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia. Pri dohode poplatníkov obec vyrubí preddavok na poplatok a zúčtuje preddavok na poplatok rozhodnutím za všetkých poplatníkov v celkovej

sume zástupcovi alebo správcovi určenému spoluvlastníkmi“ (ustanovenie **§ 81 ods. 2** zákona o miestnych daniach).

„Ak vznikne poplatková povinnosť v priebehu zdaňovacieho obdobia, obec vyrubí pomernú časť poplatku alebo preddavku na poplatok rozhodnutím, začínajúc dňom vzniku poplatkovej povinnosti až do konca príslušného zdaňovacieho obdobia“ (ustanovenie **§ 81 ods. 3** zákona o miestnych daniach). „Ak zanikla poplatková povinnosť v priebehu zdaňovacieho obdobia a poplatník oznámi zánik poplatkovej povinnosti podľa ustanovenia **§ 80 ods. 2** zákona o miestnych daniach, nie je po zániku poplatkovej povinnosti povinný platiť preddavok na poplatok podľa ustanovenia **§ 79a ods. 1** zákona o miestnych daniach; obec vykoná zúčtovanie preddavku na poplatok podľa ustanovenia **§ 81 ods. 2** zákona o miestnych daniach najskôr po skončení zdaňovacieho obdobia. Ak poplatníkovi, ktorému zanikne poplatková povinnosť, vznikne po zúčtovaní preddavku na poplatok kladný rozdiel na poplatku, obec kladný rozdiel na poplatku vráti v lehote do 30 dní od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia podľa ustanovenia **§ 81 ods. 2** zákona o miestnych daniach; obec postup podľa ustanovenia **§ 98a ods. 4** zákona o miestnych daniach neuplatní“ (ustanovenie **§ 81 ods. 4** zákona o miestnych daniach).

„Obec môže určiť platenie poplatku podľa ustanovenia **§ 79 ods. 1 písm. a) až c)** zákona o miestnych daniach v splátkach. Splátky poplatku sú splatné v lehotách určených obcou v rozhodnutí, ktorým sa vyrubuje poplatok. Poplatník môže vyrubený poplatok, ktorý bol rozhodnutím obce určený v splátkach, zaplatiť aj naraz najneskôr v lehote splatnosti prvej splátky“ (ustanovenie **§ 81 ods. 5** zákona o miestnych daniach). „Obec môže určiť platenie preddavku na poplatok podľa ustanovenia **§ 79 ods. 1 písm. e)** zákona o miestnych daniach po zohľadnení kladného alebo záporného rozdielu na poplatku v najmenej dvoch rovnomerných sumách. Sumy preddavku na poplatok sú splatné v lehotách určených obcou v rozhodnutí, ktorým sa vyrubuje preddavok na poplatok. Poplatník môže vyrubený preddavok na poplatok, ktorý bol rozhodnutím obce určený vo viacerých sumách, zaplatiť aj naraz najneskôr v lehote splatnosti prvej sumy“ (ustanovenie **§ 81 ods. 6** zákona o miestnych daniach).

Na záver novela prináša aj zmenu ustanovenia **§ 83 ods. 1** zákona o miestnych daniach.

„Obec ustanoví všeobecne záväzným nariadením k 1. januáru zdaňovacieho obdobia sadzby poplatku alebo sadzby preddavku na poplatok v súlade s ustanovením **§ 78 ods. 1 a 2** zákona o miestnych daniach, hodnotu koeficientu, ak má ustanovenú sadzbu poplatku podľa ustanovenia **§ 78 ods. 1 písm. a)** zákona o miestnych daniach, pri neváženom množstvovom zbere podľa ustanovenia **§ 79 ods. 1 písm. b) a c)** zákona o miestnych daniach a pri váženom množstvovom zbere drobného stavebného odpadu podľa ustanovenia **§ 79 ods. 1 písm. d)** zákona o miestnych daniach spôsob a lehotu zaplataenia poplatku, podmienky, ktorých splnenie má poplatník preukázať, a doklady, ktoré má poplatník predložiť pri vrátení poplatku alebo jeho pomernej časti podľa ustanovenia **§ 82 ods. 1** zákona o miestnych daniach alebo pri znížení alebo odpustení poplatku podľa ustanovenia **§ 82 ods. 2** zákona o miestnych daniach. Podmienky na zníženie alebo odpustenie poplatku sa vzťahujú na všetkých poplatníkov

podľa ustanovenia **§ 77 ods. 2 písm. a)** zákona o miestnych daniach rovnako z dôvodu vzniku poplatkovej povinnosti. Obec môže vo všeobecne záväznom nariadení ustanoviť súčasne viacero sadziieb poplatku v členení podľa ustanovenia **§ 78 ods. 1 písm. a) až d)** zákona o miestnych daniach“ (ustanovenie **§ 83 ods. 1** zákona o miestnych daniach).

→ Účinnosť novely

Novela nadobúda účinnosť dňa **01. novembra 2022.**

NOVELA ZÁKONA O VÝKONE VÄZBY

Zmeny sa po novom dotkli aj oblasti väzobne stíhaných osôb. Národná rada Slovenskej republiky začiatkom októbra prijala novelu zákona o výkone väzby, ktorá by mala priniesť čo najvyššiu formu efektivity humanizácie výkonu väzby.

Dňa **04. októbra 2022** bol prijatý zákon č. **339/2022 Z. z.** (ďalej len „novela“) ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. **221/2006 Z. z.** o výkone väzby v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o výkone väzby“).

→ Ciel' novely

Základným cieľom novely je podľa jej predkladateľov najmä snaha o dosiahnutie čo najvyššej formy efektivity humanizácie výkonu väzby, v súvislosti so znížením miery nevyhnutnosti uplatňovania jednotlivých obmedzení väzobne stíhaných osôb.

V nasledujúcom texte priblížime len vybrané zmeny, ktoré novela do zákona o výkone väzby priniesla. Z dôvodu obsahovej rozsiahlosti vlastného textu novely odkazujeme aj na plné znenie novely, v ktorom sú uvedené všetky, novelou zavedené, zmeny a doplnenia zákona o výkone väzby.

→ Návštevy

Jednou z prvých výraznejších zmien, ktorú novela do zákona o výkone väzby priniesla, je modifikácia ustanovenia **§ 19** zákona o výkone väzby, upravujúceho oblasť **návštev väzobne stíhaných osôb**.

„Obvinený má právo prijať návštevu najmenej raz za kalendárny mesiac v trvaní dvoch hodín v čase určenom riaditeľom Ústavu na výkon väzby (ďalej len „ústav“) alebo ním určeným príslušníkom Zboru väzenskej a justičnej stráže (ďalej len „zbor“). Návšteva sa môže uskutočniť formou fyzickej návštevy alebo prostredníctvom videokonferenčného zariadenia (ďalej len „videonávšteva“). Neuplatnené právo na návštevu v čase určenom riaditeľom ústavu alebo ním určeným príslušníkom zboru zaniká. V

odôvodnených prípadoch môže riaditeľ ústavu povoliť náhradný termín vykonania návštevy alebo prijatie návštevy častejšie“ (ustanovenie **§ 19 ods. 1** zákona o výkone väzby).

„Obvineného môže súčasne fyzicky navštíviť najviac päť osôb, ktorých meno, priezvisko a adresu obvinený uvedie vo svojej písomnej žiadosti; tento počet sa nevzťahuje na neplnoleté deti obvineného. Riaditeľ ústavu môže z bezpečnostných dôvodov nepovoliť návštevu niektorých osôb; uvedené sa nevzťahuje na blízke osoby“ (ustanovenie **§ 19 ods. 2** zákona o výkone väzby). „Ak má obvinený neplnoleté deti, má právo nad rámec ustanovenia **§ 19 ods. 1** zákona o výkone väzby na ďalšiu videonávštevu s nimi v trvaní najmenej jednej hodiny“ (ustanovenie **§ 19 ods. 3** zákona o výkone väzby).

„Dobu návštevy určenú v ustanovení **§ 19 ods. 1** zákona o výkone väzby si môže obvinený rozdeliť na dve hodinové návštevy, pričom jedna hodina návštevy môže byť uskutočnená len formou videonávštevy“ (ustanovenie **§ 19 ods. 4** zákona o výkone väzby). „Riaditelia ústavov umožnia po vzájomnej dohode návštevu medzi obvinenými navzájom a medzi obvinenými a odsúdenými, ak ide preukázateľne o blízke osoby a obvinený má peňažné prostriedky na úhradu nákladov spojených s jej vykonaním. Riaditelia ústavov sa súčasne dohodnú na tom, či sa návšteva uskutoční formou fyzickej návštevy alebo videonávštevy“ (ustanovenie **§ 19 ods. 5** zákona o výkone väzby).

„Návštevy prebiehajú spravidla v priestoroch na to určených pod dohľadom príslušníka zboru. Počas fyzickej návštevy je zakázané odovzdávať alebo prijímať akékoľvek veci okrem vecí povolených riaditeľom ústavu. V odôvodnených prípadoch môže riaditeľ ústavu rozhodnúť, že z bezpečnostných dôvodov sa fyzická návšteva vykoná bez priameho kontaktu“ (ustanovenie **§ 19 ods. 6** zákona o výkone väzby). „Príslušník zboru preruší alebo predčasne ukončí návštevu, ak obvinený alebo návštevník napriek upozorneniu porušuje zásady správania pri návšteve, ústavný poriadok, ohrozuje bezpečnosť v ústave alebo o to požiada na návšteve prítomný orgán činný v trestnom konaní alebo súd“ (ustanovenie **§ 19 ods. 7** zákona o výkone väzby).

„Obvinený, ktorý je v kolúznej väzbe, má právo prijať návštevu len po predchádzajúcom súhlase príslušného orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu, ktorý si môže vyhradiť svoju prítomnosť na návšteve. Súhlas s návštevou obvineného podľa predchádzajúcej vety blízkou osobou môže orgán činný v trestnom konaní alebo súd neudeliť, len ak ide o osobu, ktorá je stíhaná v rovnakej trestnej veci, alebo pri ktorej bolo objektívne preukázané kolúzne konanie v trestnej veci obvineného. Ak sa orgán činný v trestnom konaní alebo súd, ktorý si vyhradil prítomnosť na návšteve blízkej osoby, na návštevu nedostaví, návšteva sa uskutoční bez jeho prítomnosti“ (ustanovenie § 19 ods. 8 zákona o výkone väzby).

Z hľadiska **nahliadania do korešpondencie** väzobne stíhaných osôb dochádza napríklad k zmenám ustanovení § 20 ods. 2 a 4 zákona o výkone väzby, či k doplneniu nových ustanovení § 20 ods. 5 a 6 zákona o výkone väzby.

„Nahliadnuť do korešpondencie obvineného má právo riaditeľ ústavu alebo ním určený príslušník zboru; pritom je v odôvodnených prípadoch oprávnený oboznámiť sa s jej obsahom. Ústav je povinný korešpondenciu zadržať a odovzdať orgánu činnému v trestnom konaní, orgánu oprávnenému na objasňovanie priestupkov alebo súdu, ak táto korešpondencia obsahuje nedovolenú informáciu alebo vec, jej obsah zakladá podozrenie zo spáchania trestného činu, priestupku alebo jej doručením by mohol byť marený účel výkonu väzby. O zadržení korešpondencie obvineného rozhodne ústav do troch pracovných dní od získania dispozície nad korešpondenciou. Ak ústav nerozhodne o zadržení korešpondencie obvineného a o jej odovzdaní orgánu činnému v trestnom konaní, orgánu oprávnenému na objasňovanie priestupkov alebo súdu, alebo ak táto korešpondencia neobsahuje nedovolenú informáciu alebo vec, jej obsah nezakladá podozrenie zo spáchania trestného činu, priestupku alebo jej doručením by nemohol byť zmarený účel výkonu väzby, je ústav povinný korešpondenciu doručiť adresátovi“ (ustanovenie § 20 ods. 2 zákona o výkone väzby).

„Nahliadať do korešpondencie je neprípustné, ak je zrejmé, že ide o korešpondenciu medzi obvineným a (A) jeho obhajcom alebo advokátom, ktorý ho zastupuje v inej právnej veci, (B) orgánom činným v trestnom konaní alebo súdom, (C) Kanceláriou prezidenta Slovenskej republiky, Národnou radou Slovenskej republiky, Úradom

vlády Slovenskej republiky, Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky, Národným bezpečnostným úradom, verejným ochrancom práv alebo inými štátnymi orgánmi Slovenskej republiky alebo volebnými orgánmi podľa osobitného predpisu vo veciach týkajúcich sa uplatnenia volebného práva obvineného, (D) medzinárodnými orgánmi a medzinárodnými organizáciami, ktoré sú podľa medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná, príslušné na prejednanie podnetov alebo sťažností týkajúcich sa ochrany ľudských práv, (E) diplomatickou misiou alebo konzulárnym úradom cudzieho štátu“ (ustanovenie § 20 ods. 4 zákona o výkone väzby).

„Na obvineného v kolúznej väzbe sa ustanovenie § 20 ods. 4 písm. c) zákona o výkone väzby vzťahuje len v prípade štátnych orgánov, ktoré sú príslušné na prejednanie podnetov alebo sťažností týkajúcich sa ochrany ľudských práv alebo v prípade volebných orgánov podľa osobitného predpisu vo veciach týkajúcich sa uplatnenia volebného práva obvineného“ (ustanovenie § 20 ods. 5 zákona o výkone väzby).

„Ak je podozrenie, že korešpondencia uvedená v ustanovení § 20 ods. 4 zákona o výkone väzby obsahuje nepovolenú vec, môže do nej riaditeľ ústavu alebo ním určený príslušník zboru za prítomnosti obvineného nahliadnuť, o čom spíše úradný záznam, ktorý obvinený potvrdí svojím podpisom. Oboznámenie sa s obsahom takejto korešpondencie je neprípustné“ (ustanovenie § 20 ods. 5 zákona o výkone väzby).

→ Telefonovanie

Zmenami si po novom prešla aj otázka **telefonovania** väzobne stíhaných osôb, upravená v ustanovení § 21 zákona o výkone väzby.

„Obvinený má právo telefonovať minimálne 4 dni v kalendárnom mesiaci v trvaní najmenej 30 minút za deň prostredníctvom telefónneho zariadenia, alebo ak to technické podmienky v ústave umožňujú, prostredníctvom videotelefónneho zariadenia umiestneného v ústave v čase určenom riaditeľom ústavu. Neuplatnené právo na telefonovanie zaniká“ (ustanovenie § 21 ods. 1 zákona o výkone väzby). „Riaditeľ ústavu môže obvinenému zakázať telefonovať na vybrané telefónne čísla z bezpečnostných dôvodov s

výnimkou telefónneho čísla patriaceho blízkej osobe obvineného alebo na základe písomnej žiadosti majiteľa telefónneho čísla“ (ustanovenie § 21 ods. 2 zákona o výkone väzby).

„Obvinený, ktorý je v kolúznej väzbe, môže telefonovať len po predchádzajúcom súhlase príslušného orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu, ktorý si môže vyhradiť prítomnosť pri telefonovaní. Súhlas s telefonovaním obvineného podľa predchádzajúcej vety s blízkou osobou môže orgán činný v trestnom konaní alebo súd neudelit', len ak ide o osobu, ktorá je stíhaná v rovnakej trestnej veci, alebo pri ktorej bolo objektívne preukázané kolúzne konanie v trestnej veci obvineného. Ak sa orgán činný v trestnom konaní alebo súd, ktorý si vyhradil prítomnosť pri telefonovaní blízkej osobe, na telefonovanie nedostaví, hovor sa uskutoční bez jeho prítomnosti, a to v trvaní najviac 30 minút jedenkrát mesačne“ (ustanovenie § 21 ods. 3 zákona o výkone väzby). „Obvinený môže s obhajcom alebo s advokátom, ktorý ho zastupuje v inej právnej veci, telefonovať denne najmenej 30 minút“ (ustanovenie § 21 ods. 4 zákona o výkone väzby).

„Ústav alebo generálne riaditeľstvo sú oprávnené monitorovať a zaznamenávať obsah hovoru obvineného na účel plnenia úloh na úseku boja proti terorizmu a organizovanému zločinu, zabránenia mareniu účelu výkonu väzby, odhaľovania a objasňovania trestných činov a zabezpečenia ochrany verejného poriadku a bezpečnosti v objektoch, ktorých ochranu zabezpečuje zbor; uvedené sa nevzťahuje na hovor obvineného s jeho obhajcom alebo s advokátom, ktorý ho zastupuje v inej právnej veci, ak obhajca alebo advokát preukáže, že mu telefónne číslo patrí. Monitorovanie hovorov obvineného schvaľuje riaditeľ ústavu, v ktorom je obvinený umiestnený alebo generálny riaditeľ zboru. V prípade, ak vec neznesie odklad, hrozí marenie účelu výkonu väzby, súhlas riaditeľa ústavu alebo generálneho riaditeľa zboru nie je možné získať vopred, môže byť hovor monitorovaný aj bez predchádzajúceho súhlasu. V monitorovaní nie je možné pokračovať a získané údaje nesmú byť použité, ak riaditeľ ústavu alebo generálny riaditeľ zboru neudelí dodatočný súhlas najneskôr do 24 hodín od začiatku monitorovania hovorov obvineného. Opodstatnenosť monitorovania hovorov obvineného preskúmava riaditeľ ústavu alebo generálny riaditeľ zboru najmenej raz za 3 mesiace. Ústav a generálne riaditeľstvo zboru vedú prehľad o počtoch vydaných súhlasov a odmietnutých žiadostiach, pričom zodpovedajú za

ich úplnosť. Ak sa pri monitorovaní hovorov vyhotovil záznam a do 3 mesiacov od jeho vyhotovenia sa nezistili skutočnosti významné na dosiahnutie zákonom ustanoveného účelu, záznam sa vymaže. Ústav a generálne riaditeľstvo uchovávajú záznamy podľa prvej vety počas 12 mesiacov. Uchovávanie a výmaz záznamov hovorov obvinených je realizované automaticky systémom, ktorým je zabezpečené telefonovanie obvinených“ (ustanovenie § 21 ods. 5 zákona o výkone väzby).

„Ústav a generálne riaditeľstvo sú oprávnené zaznamenávať elektronicky aj údaje o priebehu hovoru. Záznam o priebehu hovoru obsahuje údaje o volaných telefónnych číslach, čase a dĺžke hovoru a pretelefonovanej peňažnej sume“ (ustanovenie § 21 ods. 6 zákona o výkone väzby). „Záznamy podľa ustanovenia § 21 ods. 5 a 6 zákona o výkone väzby poskytuje ústav a generálne riaditeľstvo na základe písomnej žiadosti subjektom uvedeným v osobitnom predpise“ (ustanovenie § 21 ods. 7 zákona o výkone väzby). „Náklady spojené s telefonovaním znáša obvinený“ (ustanovenie § 21 ods. 8 zákona o výkone väzby).

Novelou sa tiež mení ustanovenie § 36 zákona o výkone väzby, upravujúce **výkon väzby v štandardnom režime**.

„Výkonom väzby v štandardnom režime sa rozumie výkon väzby podľa tohto zákona o výkone väzby, ak ďalej nie je ustanovené inak. Do štandardného režimu sa umiestni obvinený, **(A)** ktorý nemôže byť umiestnený do oddielu so zmierneným režimom, **(B)** ktorý môže byť umiestnený do oddielu so zmierneným režimom, ale požiada o umiestnenie do štandardného režimu alebo **(C)** pri ktorom po dodaní do výkonu väzby riaditeľ ústavu ešte nerozhodol o režime výkonu väzby z dôvodu vykonávania zdravotnej prehliadky zameranej na predchádzanie šírenia nákazy“ (ustanovenie § 36 zákona o výkone väzby).

Z pohľadu **trov, spojených s výkonom väzby** dochádza novelou najmä k modifikácii ustanovenia § 54 ods. 1 zákona o výkone väzby.

„Ak bol obvinený právoplatným odsudzujúcim rozsudkom uznaný za vinného a bol mu uložený nepodmienečný trest odňatia slobody, je povinný počas výkonu trestu nahradiť štátu trovy spojené s výkonom väzby za dobu prvých 90 kalendárnych dní trvania väzby odo dňa dodania do ústavu na výkon väzby; ak ich nemožno uhradiť z pracovnej odmeny, nemocenských dávok a úrazových dávok,

môže ústav na ich úhradu použiť peňažné prostriedky, ktoré má obvinený evidované na konte v ústave. Ak odsúdený počas výkonu trestu z objektívnych dôvodov zrážkami z pracovnej odmeny nenahradil trovy spojené s výkonom väzby, záväzok odsúdeného a s ním súvisiaca pohľadávka štátu po ukončení výkonu trestu odňatia slobody zanikne. Rozhodnutie o zastavení výkonu rozhodnutia sa v tomto prípade nevydáva“ (ustanovenie § 54 ods. 1 zákona o výkone väzby).

Novinkou je napríklad aj doplnenie nového ustanovenia § 60o zákona o výkone väzby („**Preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania**“).

„Ak sa dodatočne zistí, že právoplatné rozhodnutie o uložení disciplinárneho trestu je v rozpore so zákonom alebo iným právnym predpisom, riaditeľ ústavu ho zruší alebo zmení“ (ustanovenie § 60o ods. 1 zákona o výkone väzby).

„Pri preskúmaní rozhodnutia podľa ustanovenia § 60o ods. 1 zákona o výkone väzby sa vychádza z právneho stavu a skutkových okolností v čase vydania rozhodnutia. Rozhodnutie nemožno zrušiť alebo zmeniť, ak sa po jeho vydaní dodatočne zmenili rozhodujúce skutkové okolnosti, z ktorých pôvodné rozhodnutie vychádzalo“ (ustanovenie § 60o ods. 2 zákona o výkone väzby). „Právoplatné rozhodnutie podľa ustanovenia § 60o ods. 1 zákona o výkone väzby možno zrušiť alebo zmeniť do šiestich mesiacov od nadobudnutia jeho právoplatnosti“ (ustanovenie § 60o ods. 3 zákona o výkone väzby).

→ Účinnosť novely

Novela nadobúda účinnosť dňa **01. januára 2023.**

NOVELA ZÁKONNÍKA PRÁCE

Na jeseň priniesla Národná rada Slovenskej republiky aj rozsiahle zmeny a doplnenia najdôležitejšieho pracovnoprávneho predpisu v právnom poriadku Slovenskej republiky, a síce Zákonníka práce. Novela Zákonníka práce prináša napríklad zmeny v obsahu pracovnej zmluvy, či rozšírenie informatívnych povinností zamestnávateľov.

Dňa **04. októbra 2022** bol prijatý zákon č. **350/2022 Z. z.** (ďalej len „novela“) ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. **311/2001 Z. z.** Zákonník práce v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZP“) a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. Novelou sa mení a dopĺňa aj **(A)** zákon č. **73/1998 Z. z.** o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnej službe príslušníkov PZ“), **(B)** zákon č. **315/2001 Z. z.** o Hasičskom a záchrannom zbore v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o HAZZ“), **(C)** zákon č. **461/2003 Z. z.** o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“), **(D)** zákon č. **571/2009 Z. z.** o rodičovskom príspevku a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodičovskom príspevku“), **(E)** zákon č. **281/2015 Z. z.** o štátnej službe profesionálnych vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnej službe profesionálnych vojakov“), **(F)** zákon č. **55/2017 Z. z.** o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnej službe“) a **(G)** zákon č. **35/2009 Z. z.** o finančnej správe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o finančnej správe“).

→ Ciel' novely

Ciel'om novely je podľa jej predkladateľov najmä vykonanie transpozície (1) smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1152 z 20. júna 2019 o transparentných a predvídateľných pracovných podmienkach v Európskej únii a (2)

smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1158 z 20. júna 2019 o rovnováhe medzi pracovným a súkromným životom rodičov a osôb s opatrovateľskými povinnosťami, ktorou sa zrušuje smernica Rady 2010/18/EÚ.

V nasledujúcom texte sa budeme prioritne venovať úpravám, ktoré novela priniesla v rámci ZP. Z uvedeného dôvodu, ako aj z dôvodu obsahovej rozsiahlosti vlastného textu novely odkazujeme aj na plné znenie novely, v ktorom sú uvedené všetky zmeny a doplnenia vyššie uvedených právnych predpisov.

→ Forma poskytovania informácií

Prvou výraznejšou zmenou, ktorú novela do ZP priniesla je doplnenie nového ustanovenia **§ 38a ZP**, upravujúceho **formu poskytovania informácií**.

„Zamestnávateľ poskytne zamestnancovi informáciu, ktorá sa podľa tohto ZP alebo iného pracovnoprávneho predpisu poskytuje v písomnej forme, v listinnej podobe; zamestnávateľ môže túto informáciu poskytnúť v elektronickej podobe, ak zamestnanec má k elektronickej podobe informácie prístup, môže si ju uložiť a vytlačiť a zamestnávateľ uchová doklad o jej odoslaní alebo o jej prijatí, ak tento ZP alebo osobitný predpis neustanovuje inak. Rovnako to platí aj na písomnú odpoveď zamestnávateľa, ak je zamestnávateľ povinný zamestnancovi písomne odpovedať“ (ustanovenie **§ 38a ZP**).

Zmenami si prešla aj oblasť podstatných náležitostí pracovnej zmluvy a oblasť ďalšieho obsahu pracovnej zmluvy, a to zakotvením nového znenia ustanovení **§ 43 a § 44 ZP**.

„Pracovná zmluva obsahuje identifikačné údaje zamestnávateľa a zamestnanca. V pracovnej zmluve je zamestnávateľ povinný so zamestnancom dohodnúť podstatné náležitosti, ktorými sú **(A)** druh práce a jeho stručná charakteristika, **(B)** miesto výkonu práce (obec, časť obce alebo inak určené miesto) alebo miesta výkonu práce, ak ich je viac, alebo pravidlo, že miesto výkonu práce určuje zamestnanec, **(C)** deň nástupu do práce, **(D)** mzdové podmienky“ (ustanovenie **§ 43 ods. 1 ZP**).

„Ak sú mzdové podmienky podľa ustanovenia **§ 43 ods. 1 písm. d)** ZP dohodnuté v kolektívnej zmluve, v pracovnej zmluve stačí uviesť odkaz na príslušné ustanovenia kolektívnej zmluvy, inak stačí uviesť odkaz na príslušné ustanovenia tohto ZP alebo osobitného predpisu“ (ustanovenie **§ 43 ods. 2** ZP). „Ak v pracovnej zmluve nie sú dohodnuté mzdové podmienky a účinnosť ustanovení kolektívnej zmluvy, na ktoré pracovná zmluva odkazuje, sa skončila, mzdové podmienky dohodnuté v kolektívnej zmluve sa považujú za mzdové podmienky dohodnuté v pracovnej zmluve až do dohodnutia nových mzdových podmienok v kolektívnej zmluve alebo v pracovnej zmluve, najviac však počas 12 mesiacov“ (ustanovenie **§ 43 ods. 3** ZP).

„V pracovnej zmluve možno dohodnúť ďalšie podmienky, o ktoré majú zamestnávateľ a zamestnanec záujem, najmä ďalšie hmotné výhody“ (ustanovenie **§ 44 ods. 1** ZP). „Neplatné sú ustanovenia pracovnej zmluvy alebo inej dohody medzi zamestnávateľom a zamestnancom, **(A)** ktorými sa zamestnanec zaväzuje zachovávať mlčanlivosť o svojich pracovných podmienkach vrátane mzdových podmienok a o podmienkach zamestnávania, **(B)** ktoré zamestnancovi zakazujú výkon inej zárobkovej činnosti mimo zamestnávateľom určeného pracovného času; tým nie je dotknuté obmedzenie inej zárobkovej činnosti podľa ustanovenia **§ 83** ZP alebo podľa osobitných predpisov“ (ustanovenia **§ 44 ods. 2** ZP).

Novinkou je aj ustanovenie **§ 44a** ZP, upravujúce **náležitosti pracovnej zmluvy a písomnú informáciu zamestnávateľa pri výkone práce mimo územia Slovenskej republiky**.

„Ak je miesto výkonu práce mimo územia Slovenskej republiky, zamestnávateľ v pracovnej zmluve dohodne so zamestnancom aj **(A)** miesto výkonu práce v štáte alebo v štátoch mimo územia Slovenskej republiky, **(B)** dobu výkonu práce v štáte alebo v štátoch mimo územia Slovenskej republiky“ (ustanovenie **§ 44a ods. 1** ZP). „Ak je miesto výkonu práce mimo územia Slovenskej republiky, zamestnávateľ je povinný zamestnancovi poskytnúť písomnú informáciu najmenej v rozsahu týchto údajov, ak ich neobsahuje pracovná zmluva: **(A)** mena, v ktorej sa bude vyplácať mzda alebo jej časť, **(B)** údaj o ďalších plneniach spojených s výkonom práce v štáte alebo v štátoch mimo územia Slovenskej republiky v peniazoch alebo

naturáliách, **(C)** údaj o tom, či je zabezpečená repatriácia zamestnanca a aké sa na ňu vzťahujú podmienky“ (ustanovenie **§ 44a ods. 2** ZP).

„Zamestnávateľ poskytne informáciu podľa ustanovenia **§ 47a ods. 2** ZP pred odchodom zamestnanca na výkon práce do štátu mimo územia Slovenskej republiky“ (ustanovenie **§ 44a ods. 3** ZP). „Zamestnávateľ nemá povinnosť poskytnúť informáciu podľa ustanovenia **§ 44a ods. 2** ZP, ak doba výkonu práce v štáte alebo v štátoch mimo územia Slovenskej republiky nepresiahne štyri po sebe nasledujúce týždne“ (ustanovenie **§ 44a ods. 4** ZP). „Poskytnutím informácie podľa ustanovenia **§ 47a ods. 2** ZP nie je dotknuté ustanovenia **§ 47a ZP**“ (ustanovenie **§ 44a ods. 5** ZP).

→ **Nové povinnosti zamestnávateľov**

Novela do ZP dopĺňa aj nové **povinnosti zamestnávateľov**.

„Zamestnávateľ je povinný poskytnúť zamestnancovi písomnú informáciu o jeho pracovných podmienkach a podmienkach zamestnávania najmenej v rozsahu týchto údajov, ak ich neobsahuje pracovná zmluva: **(A)** spôsob určovania miesta výkonu práce alebo určenie hlavného miesta výkonu práce, ak sú v pracovnej zmluve dohodnuté viaceré miesta výkonu práce, **(B)** ustanovený týždenný pracovný čas, údaj o spôsobe a pravidlách rozvrhnutia pracovného času vrátane predpokladaných pracovných dní a vyrovnávacieho obdobia podľa ustanovení **§ 86, § 87 a 87a** ZP, rozsah a čas poskytnutia prestávky v práci, nepretržitého denného odpočinku a nepretržitého odpočinku v týždni, pravidlá práce nadčas vrátane mzdového zvýhodnenia za prácu nadčas, **(C)** výmera dovolenky alebo spôsob jej určenia, **(D)** splatnosť mzdy a výplata mzdy vrátane výplacných termínov, **(E)** pravidlá skončenia pracovného pomeru, dĺžka výpovednej doby alebo spôsob jej určenia, ak v čase poskytnutia informácie nie je známa, lehota na podanie žaloby o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru, **(F)** právo na odbornú prípravu poskytovanú zamestnávateľom, ak sa poskytuje, a jej rozsah“ (ustanovenie **§ 47a ods. 1** ZP).

„Zamestnávateľ poskytne zamestnancovi informáciu podľa ustanovenia **§ 47a ods. 1** ZP **(A)** do siedmich dní od vzniku pracovného pomeru, ak ide o údaje podľa ustanovenia **§ 47a ods. 1 písm.**

a), b) a d) ZP, (B) do štyroch týždňov od vzniku pracovného pomeru, ak ide o údaje podľa ustanovenia § 47a ods. 1 písm. c), e) a f) ZP“ (ustanovenie § 47a ods. 2 ZP). „Ak predpokladaná dĺžka trvania pracovného pomeru je kratšia ako doba podľa ustanovenia § 47a ods. 2 ZP, zamestnávateľ poskytne zamestnancovi informáciu podľa ustanovenia § 47a ods. 1 ZP najneskôr do skončenia pracovného pomeru“ (ustanovenie § 47a ods. 3 ZP). „Zamestnávateľ môže údaje podľa ustanovenia § 47a ods. 1 ZP poskytnúť vo forme odkazu na príslušné ustanovenie tohto ZP alebo osobitného predpisu alebo na príslušné ustanovenie kolektívnej zmluvy“ (ustanovenie § 47a ods. 4 ZP). „Ak sa pracovné podmienky a podmienky zamestnávania spravujú kolektívnou zmluvou, súčasťou písomnej informácie podľa ustanovenie § 47a ods. 1 ZP je aj označenie príslušnej kolektívnej zmluvy a jej zmluvných strán“ (ustanovenie § 47a ods. 5 ZP).

Po novom dochádza tiež k doplneniu nového ustanovenia, upravujúceho **prechod na inú formu zamestnania** (ustanovenie § 49b ZP).

„Zamestnávateľ je povinný zamestnancovi s pracovným pomerom na určitú dobu alebo s pracovným pomerom na kratší pracovný čas, ktorého pracovný pomer trvá viac ako šesť mesiacov a ktorému uplynula skúšobná doba, ak bola dohodnutá, na jeho žiadosť o prechod na pracovný pomer na neurčitý čas alebo na ustanovený týždenný pracovný čas poskytnúť písomnú odôvodnenú odpoveď do jedného mesiaca odo dňa podania žiadosti; to sa vzťahuje aj na každú ďalšiu žiadosť zamestnanca podanú najskôr po uplynutí 12 mesiacov od podania predchádzajúcej žiadosti. Zamestnávateľ, ktorý je fyzickou osobou, a zamestnávateľ, ktorý zamestnáva menej ako 50 zamestnancov, je povinný na žiadosť podľa prvej vety odpovedať najneskôr do troch mesiacov odo dňa podania žiadosti a pri opakovanej žiadosti môže poskytnúť odpoveď v ústnej forme, ak sa odôvodnenie odpovede nezmenilo“ (ustanovenie § 49b ods. 1 ZP). „Do dĺžky trvania pracovného pomeru na určitú dobu sa na účely ustanovenia § 49b ods. 1 ZP započítava aj dĺžka trvania predchádzajúceho pracovného pomeru, ak ide o opätovne dohodnutý pracovný pomer na určitú dobu“ (ustanovenie § 49b ods. 2 ZP).

Do ZP sa vkladajú aj nové ustanovenia § 54a až 54c ZP, upravujúce (1) zmenu pracovných podmienok

a podmienok zamestnávania z dôvodu výkonu práce v inom štáte (ustanovenie § 54a ZP), (2) zmenu pracovných podmienok a podmienok zamestnávania z dôvodu vyslania na výkon prác pri poskytovaní služieb na územie iného členského štátu Európskej únie (ustanovenie § 54b ZP) a (C) zmenu oznámených pracovných podmienok a podmienok zamestnávania (ustanovenie § 54c ZP).

„Pri zmene miesta výkonu práce do iného štátu ako je štát, v ktorom zamestnanec obvykle pracuje, sa rovnako uplatňuje ustanovenie § 44a ZP“ (ustanovenie § 54a ZP).

„Ak má byť domáci zamestnanec vyslaný domácim zamestnávateľom na výkon prác pri poskytovaní služieb z územia Slovenskej republiky na územie iného členského štátu Európskej únie, domáci zamestnávateľ uzatvorí s domácim zamestnancom dohodu o vyslaní, v ktorej dohodne najmä (A) deň začatia a skončenia vyslania, (B) druh práce počas vyslania a jeho stručnú charakteristiku, (C) miesto výkonu práce počas vyslania, (D) mzdové podmienky počas vyslania“ (ustanovenie § 54b ods. 1 ZP).

„Ak má byť domáci zamestnanec vyslaný domácim zamestnávateľom na výkon prác pri poskytovaní služieb z územia Slovenskej republiky na územie iného členského štátu Európskej únie, domáci zamestnávateľ je povinný domácemu zamestnancovi poskytnúť písomnú informáciu najmenej v rozsahu týchto údajov, ak ich neobsahuje pracovná zmluva, dohoda o vyslaní podľa ustanovenia § 54b ods. 1 ZP alebo písomná informácia podľa ustanovenia § 47a ods. 1 ZP: (A) údaje o pracovných podmienkach a podmienkach zamestnávania uplatňovaných počas vyslania podľa ustanovenia § 5 ods. 13 ZP v rozsahu údajov podľa ustanovenia § 47a ods. 1 ZP, (B) údaje o náhrade cestovných výdavkov, náhrade výdavkov za ubytovanie a stravné alebo o iných náhradách výdavkov, ktoré sa vzťahujú na vyslanie, (C) údaje podľa ustanovenia § 44a ods. 2 ZP, (D) odkaz na oficiálne webové sídlo zverejnené členským štátom Európskej únie, na ktorého územie je domáci zamestnanec vyslaný, ktoré obsahuje informácie o pracovných podmienkach a podmienkach zamestnávania uplatňujúcich sa na zamestnancov vyslaných na jeho územie“ (ustanovenie § 54b ods. 2 ZP).

„Domáci zamestnávateľ poskytne informáciu podľa ustanovenia § 54b ods. 2 ZP pred začatím vyslania“ (ustanovenie § 54b ods. 3 ZP). „Domáci

zamestnávateľ môže údaje podľa ustanovenia **§ 54b ods. 2 písm. a)** ZP poskytnúť vo forme odkazu na príslušné ustanovenie zákona alebo na príslušné ustanovenie kolektívnej zmluvy za predpokladu, že sú v jazyku, ktorému zamestnanec rozumie. Informácia podľa ustanovenia **§ 54b ods. 2** ZP nemusí obsahovať údaje podľa ustanovenia **§ 54b ods. 2 písm. a)** ZP, ak vyslaním na výkon prác pri poskytovaní služieb nedochádza k zmene pracovných podmienok a podmienok zamestnávania“ (ustanovenie **§ 54b ods. 4** ZP).

„Domáci zamestnávateľ nemá povinnosť poskytnúť informáciu podľa ustanovenia **§ 54b ods. 2 písm. b) až d)** ZP, ak doba vyslania v jednotlivom prípade nepresiahne štyri po sebe nasledujúce týždne“ (ustanovenie **§ 54b ods. 5** ZP). „Pri vyslaní podľa ustanovenia **§ 5 ods. 6 písm. c)** ZP musí náležitosti podľa ustanovenia **§ 54b ods. 1** ZP obsahovať dohoda o dočasnom pridelení podľa ustanovenia **§ 58 ods. 5** ZP“ (ustanovenie **§ 54b ods. 6** ZP).

„Zamestnávateľ je povinný pri zmene pracovných podmienok a podmienok zamestnávania uvedených v ustanovení **§ 47a ods. 1** ZP a pri zmene údajov uvedených v ustanoveniach **§ 44a ods. 2 a § 54b ods. 2** ZP poskytnúť zamestnancovi písomnú informáciu o zmenených pracovných podmienkach a podmienkach zamestnávania a o zmenených údajoch bez zbytočného odkladu, najneskôr však v deň nadobudnutia účinnosti zmeny; to neplatí, ak zmena spočíva len v zmene právneho predpisu alebo kolektívnej zmluvy, na ktoré písomná informácia odkazuje“ (ustanovenie **§ 54b** ZP).

Novela sa dotkla aj oblasti **dohôd, vykonávaných mimo pracovného pomeru**, a to napríklad doplnením nového ustanovenia **§ 223a** ZP („**Minimálna predvídateľnosť práce**“).

„Zamestnávateľ je povinný zamestnancovi poskytnúť pri uzatvorení dohody o vykonaní práce, dohody o brigádnickej práci študentov alebo dohody o pracovnej činnosti písomnú informáciu o **(A)** dňoch a časových úsekoch, v ktorých môže od zamestnanca vyžadovať vykonávanie práce, **(B)** lehote, v ktorej má byť zamestnanec informovaný o výkone práce pred jej začiatkom, ktorá nesmie byť kratšia ako 24 hodín“ (ustanovenie **§ 223a** ZP). „Zamestnávateľ je povinný pri zmene údajov uvedených v ustanovení **§ 223a ods. 1** ZP poskytnúť zamestnancovi písomnú informáciu o zmenených údajoch najneskôr v deň nadobudnutia účinnosti zmeny“ (ustanovenie **§ 223a ods. 2** ZP).

„Zamestnanec nie je povinný vykonať prácu, ak zamestnávateľ požaduje výkon práce v rozpore s písomnou informáciou podľa ustanovení **§ 223a ods. 1 a 2** ZP“ (ustanovenie **§ 223a ods. 3** ZP). „Ak zamestnávateľ zruší výkon práce v lehote, ktorá je kratšia ako lehota oznámená podľa ustanovenia **§ 223a ods. 1 písm. b)** ZP alebo podľa ustanovenia **§ 223a ods. 2** ZP, zamestnancovi patrí náhrada odmeny, ktorú by dosiahol, ak by sa práca vykonala, najmenej v sume 30 % odmeny“ (ustanovenie **§ 223 ods. 4** ZP). „Ustanovenia **§ 223a ods. 1 až 4** ZP sa neuplatnia, ak **(A)** zamestnávateľ postupuje podľa ustanovenia **§ 90 ods. 4 a 9** ZP, **(B)** zamestnávateľ sa dohodne so zamestnancom, že si zamestnanec sám rozvrhuje pracovný čas alebo **(C)** priemerný týždenný pracovný čas nepresiahne tri hodiny v období štyroch po sebe nasledujúcich týždňov“ (ustanovenie **§ 223a ods. 5** ZP).

Na záver sa novela v rámci ZP venuje aj odborovým organizáciám, a to doplnením nového ustanovenia **§ 230b** ZP.

„Odborová organizácia, ktorá pôsobí u zamestnávateľa, má právo primeraným spôsobom osloviť zamestnanca za účelom ponúknutia mu členstva v nej. Spôsob oslovenia zamestnanca dohodne odborová organizácia so zamestnávateľom. Ak k dohode nedôjde, zamestnávateľ je povinný poskytnúť zamestnancovi písomnú informáciu o odborovej organizácii, ktorá u neho pôsobí, v rozsahu základných údajov poskytnutých odborovou organizáciou zamestnávateľovi, ktoré zahŕňajú najmä názov, sídlo, adresu webového sídla, adresu elektronickej pošty, adresu profilu na sociálnych sieťach, telefónne číslo a adresu vyhradeného priestoru v rámci elektronického informačného systému zamestnávateľa, a to **(A)** najneskôr do siedmich dní odo dňa začatia jej pôsobenia u zamestnávateľa, **(B)** najneskôr do siedmich dní odo dňa vzniku pracovného pomeru zamestnanca, ak odborová organizácia začala u zamestnávateľa pôsobiť pred vznikom pracovného pomeru zamestnanca, **(C)** najneskôr do siedmich dní odo dňa, keď o to odborová organizácia požiada z dôvodu zmeny základných údajov, **(D)** jedenkrát za kalendárny rok, najneskôr do siedmich dní odo dňa, keď o to odborová organizácia požiada“ (ustanovenie **§ 230b ods. 1** ZP).

„Odborová organizácia, ktorá pôsobí u zamestnávateľa, má právo primeraným spôsobom

informovať zamestnancov o jej činnosti. Spôsob informovania zamestnancov o jej činnosti dohodne odborová organizácia so zamestnávateľom. Ak k dohode nedôjde, zamestnávateľ je povinný odborovej organizácii umožniť, aby mohla primeraným spôsobom zverejňovať oznamy o jej činnosti na mieste prístupnom pre zamestnancov. Ak majú zamestnanci prístup do elektronického informačného systému zamestnávateľa, povinnosť podľa tretej vety je splnená, ak zamestnávateľ

vyhradí odborovej organizácii priestor v tomto systéme“ (ustanovenie **§ 230b ods. 2 ZP**).

→ Účinnosť novely

Novela nadobúda účinnosť dňa **01. novembra 2022.**

ZÁKON O INŠPEKCII V SOCIÁLNYCH VECIACH

Zákonom o inšpekcii v sociálnych veciach sa kreuje právna úprava inšpekcie v sociálnych veciach, ktorou bude dozor nad dodržiavaním osobitných predpisov v oblasti sociálnych vecí dozorovanými subjektami a vyvodzovanie zodpovednosti za porušenie týchto povinností.

Dňa **04. októbra 2022** bol prijatý zákon č. **345/2022** Z. z. o inšpekcii v sociálnych veciach a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o inšpekcii“). Zákonom o inšpekcii sa mení a dopĺňa aj **(A)** zákon č. **575/2001** Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o organizácii činnosti vlády“), **(B)** zákon č. **305/2005** Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnoprávnej ochrane“), **(C)** zákon č. **447/2008** Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o peňažných príspevkoch“) a **(D)** zákon č. **448/2008** Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. **455/1991** Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnych službách“).

V nasledujúcom texte sa budeme prioritne venovať úpravám, ktoré priniesol samotný zákon o inšpekcii. Z uvedeného dôvodu odkazujeme aj na plné znenie zákona o inšpekcii, v ktorom sú uvedené všetky zmeny a doplnenia zákona o inšpekcii a vyššie uvedených právnych predpisov.

Zákon o inšpekcii systematicky pozostáva z trinástich paragrafových ustanovení.

Na úvod sa zákon o inšpekcii dotýka **(1) predmetu úpravy zákona o inšpekcii, (2) inšpekcie v sociálnych veciach, (3) pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“), či (4) výkonu dozoru** (ustanovenia **§ 1 až § 4** zákona o prístupnosti). Z uvedených ustanovení zákona o inšpekcii vyberáme ustanovenie **§ 2** zákona

o inšpekcii, ktoré upravuje **inšpekciu v sociálnych veciach**.

→ Inšpekcia v sociálnych veciach

„Inšpekcia v sociálnych veciach je **(A)** dozor nad dodržiavaním osobitných predpisov pri **(1)** poskytovaní sociálnych služieb v rozsahu **(1A)** plnenia povinností poskytovateľa sociálnej služby ustanovených osobitným predpisom, **(1B)** plnenia povinnosti vykonávať činnosti, ktoré majú charakter sociálnej služby, len na základe ich zápisu do registra sociálnych služieb podľa osobitného predpisu, **(2)** poskytovaní peňažných príspevkov na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia v rozsahu plnenia povinnosti **(2A)** používať priznaný peňažný príspevok na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia na účel ustanovený v rozsahu priznaného peňažného príspevku na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia osobitným predpisom, **(2B)** poskytovať pomoc fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím, na ktorej zabezpečenie sa poskytuje peňažný príspevok na osobnú asistenciu alebo peňažný príspevok na opatrovanie, v kvalite a rozsahu zodpovedajúcim účelu ustanovenému v rozsahu priznaného peňažného príspevku na osobnú asistenciu alebo peňažného príspevku na opatrovanie osobitným predpisom, **(3)** sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele v rozsahu plnenia **(3A)** povinností pri vykonávaní opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a ďalších povinností podľa osobitného predpisu, **(3B)** povinnosti vykonávať činnosti, ktoré majú charakter opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately podľa osobitného predpisu, na vykonávanie ktorých sa vyžaduje udelenie akreditácie, len na základe udelennej akreditácie, **(B)** vyvodzovanie zodpovednosti za porušovanie povinností ustanovených týmto zákonom a osobitnými predpismi“ (ustanovenie **§ 2 ods. 1** zákona o inšpekcii).

„Inšpekcia v sociálnych veciach sa vykonáva voči dozorovanému subjektu, ktorým na účely tohto zákona o inšpekcii je **(A)** poskytovateľ sociálnej služby podľa osobitného predpisu, **(B)** fyzická osoba, **(1)** ktorej bol priznaný peňažný príspevok na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého

zdravotného postihnutia podľa osobitného predpisu, **(2)** ktorá poskytuje pomoc fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím, na zabezpečenie ktorej sa poskytuje peňažný príspevok na osobnú asistenciu alebo peňažný príspevok na opatrovanie, **(C)** osoba, ktorá vykonáva opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately podľa osobitného predpisu, okrem obce a vyššieho územného celku pri výkone ich samosprávnej pôsobnosti, **(D)** osoba, u ktorej je dôvodný predpoklad, že vykonáva činnosti, ktoré **(1)** sú neoprávneným poskytovaním sociálnej služby podľa osobitného predpisu, **(2)** majú charakter opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately podľa osobitného predpisu, na vykonávanie ktorých sa vyžaduje udelenie akreditácie, bez udelenia akreditácie (ďalej len „neoprávnené vykonávané opatrenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately“)“ (ustanovenie § 2 ods. 2 zákona o inšpekcii).

„Vykonávaním inšpekcie v sociálnych veciach nie sú dotknuté kontrolné, preskúmovacie, dozorné alebo dohliadacie oprávnenia iných orgánov podľa osobitných predpisov“ (ustanovenie § 2 ods. 3 zákona o inšpekcii).

V ďalšej časti sa zákon o inšpekcii sústreďuje na **(1) oznámenie, (2) osobitné ustanovenia o poverení na výkon dozoru a prizvanej osoby, (3) osobitné ustanovenia o právach a povinnostiach povereného zamestnanca pri výkone dozoru a (4) osobitné ustanovenia o právach a povinnostiach dozorovaného subjektu pri výkone dozoru** (ustanovenia § 5 až § 8 zákona o inšpekcii). Z uvedených oblastí priblížime oblasť **oznámenia**, upravenú v ustanovení § 5 zákona o inšpekcii.

„Oznámenie musí mať písomnú formu a musí obsahovať najmä **(A)** identifikačné údaje oznamovateľa, a to **(1)** meno, priezvisko a adresu oznamovateľa, ak ide o fyzickú osobu, **(2)** názov, sídlo a identifikačné číslo organizácie, ak ide o právnickú osobu, a meno a priezvisko fyzickej osoby oprávnenej konať v jej mene, **(B)** údaje umožňujúce identifikáciu dozorovaného subjektu, **(C)** opis skutočností, na základe ktorých oznamovateľ oznamuje neplnenie povinností v rozsahu podľa ustanovenia § 2 ods. 1 písm. a) zákona o inšpekcii“ (ustanovenie § 5 ods. 1 zákona o inšpekcii).

„Oznámenie sa posudzuje podľa obsahu“ (ustanovenie § 5 ods. 2 zákona o inšpekcii). „Ak oznámenie nemá predpísané náležitosti, ministerstvo oznamovateľa **(A)** vyzve, aby v určenej lehote, ktorá nesmie byť kratšia ako sedem dní, nedostatky oznámenia odstránil, **(B)** poučí o tom, **(1)** ako je potrebné nedostatky oznámenia odstrániť a **(2)** že ak nedostatky oznámenia v určenej lehote neodstráni, ministerstvo dozor nezačne“ (ustanovenie § 5 ods. 3 zákona o inšpekcii).

„Ministerstvo utají totožnosť oznamovateľa, ak o to oznamovateľ požiada; to neplatí, ak ministerstvo **(A)** plní povinnosť upozorniť orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately na porušovanie práv dieťaťa podľa osobitného predpisu, **(B)** poskytuje informácie orgánu činnému v trestnom konaní, súdu a inému orgánu na účel ustanovený osobitným predpisom“ (ustanovenie § 5 ods. 4 zákona o inšpekcii). „Podaním oznámenia nie je dotknutá oznamovacia povinnosť podľa osobitných predpisov“ (ustanovenie § 5 ods. 5 zákona o inšpekcii).

„Ak ministerstvo zistí, že oznámenie je podľa svojho obsahu **(A)** podaním podľa predpisov upravujúcich správne konanie alebo súdne konanie, oznamovateľa poučí o správnom postupe, **(B)** oznámením o skutočnostiach, že bol spáchaný trestný čin, alebo ak obsah oznámenia nasvedčuje tomu, že mal byť spáchaný trestný čin, bezodkladne postúpi oznámenie alebo jeho časť príslušnému orgánu a o tomto postupe informuje oznamovateľa“ (ustanovenie § 5 ods. 6 zákona o inšpekcii). „Ministerstvo písomne upovedomí oznamovateľa o **(A)** začatí dozoru a po jeho skončení písomne upovedomí oznamovateľa o výsledkoch vykonaného dozoru, **(B)** dôvodoch nezačatia dozoru, vrátane poučenia o možnosti podať sťažnosť voči takémuto postupu“ (ustanovenie § 5 ods. 7 zákona o inšpekcii).

Záver zákona o inšpekcii patrí oblastiam **(1) podania podnetu ministerstva na iný príslušný orgán, (2) správnych deliktov, (3) zverejňovania výsledkov inšpekčnej činnosti, (4) spracúvania osobných údajov a oblasti (5) súčinnosti** (ustanovenia § 9 až § 13 zákona o inšpekcii). V tomto príspevku si bližšie priblížime ustanovenia, upravujúce **(A)** podanie podnetu ministerstva na iný príslušný orgán (ustanovenie § 9 zákona o inšpekcii), **(B)** zverejňovanie výsledkov inšpekčnej činnosti (ustanovenie § 11 zákona

o inšpekcii) a **(C)** súčinnosť (ustanovenie **§ 13** zákona o inšpekcii).

„Ak ministerstvo pri výkone dozoru zistí

(A) nedostatky pri poskytovaní sociálnej služby a na vyvodenie právnej zodpovednosti za zistené nedostatky nemá právomoc, podá na príslušný orgán podnet na vykonanie kontroly, dozoru alebo dohľadu podľa osobitných predpisov, **(B)** nedostatky pri poskytovaní sociálnej služby, u ktorých možno predpokladať, že odôvodňujú začatie konania o výmaze z registra sociálnych služieb, podá na príslušný orgán podnet na začatie konania o výmaze z registra sociálnych služieb, **(C)** nedostatky v kvalite a rozsahu pomoci poskytovanej fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím poberateľom peňažného príspevku na opatrovanie alebo osobným asistentom, podá na príslušný orgán podnet na začatie konania vo veci odňatia peňažného príspevku na opatrovanie alebo peňažného príspevku na osobnú asistenciu, **(D)** neúčelné poskytovanie peňažného príspevku na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia, podá na príslušný orgán podnet na začatie konania vo veci odňatia opakovaného peňažného príspevku na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia alebo podnet na začatie konania vo veci vrátenia peňažného príspevku na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia alebo jeho pomernej časti, **(E)** nedostatky pri vykonávaní opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a na vyvodenie právnej zodpovednosti za zistené nedostatky nemá právomoc, **(1)** podá na príslušný orgán podnet na vykonanie kontroly, dozoru alebo dohľadu podľa osobitných predpisov, **(2)** podá podnet na začatie konania vo veci zrušenia akreditácie na výkon opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, **(F)** skutočnosti nasvedčujúce tomu, že bol spáchaný trestný čin, bezodkladne podá príslušnému orgánu oznámenie o týchto skutočnostiach“ (ustanovenie **§ 9** zákona o inšpekcii).

„Ministerstvo na svojom webovom sídle zverejňuje výsledok inšpekčnej činnosti, ktorým je **(A)** záznam z vykonaného dozoru alebo protokol o výsledku vykonaného dozoru, **(B)** právoplatné rozhodnutie vo veci uloženia pokuty podľa ustanovenia **§ 10 ods. 2 písm. b) prvého bodu** zákona o inšpekcii a právoplatné rozhodnutie vo veci uloženia pokuty a

zákazu vykonávať činnosť podľa ustanovenia **§ 10 ods. 2 písm. b) druhého bodu** zákona o inšpekcii, **(C)** písomná správa o opatreniach prijatých na odstránenie nedostatkov zistených pri výkone dozoru a príčin ich vzniku a písomná správa o splnení opatrení prijatých na odstránenie zistených nedostatkov“ (ustanovenie **§ 11 ods. 1** zákona o inšpekcii).

„Ministerstvo zverejní výsledky inšpekčnej činnosti podľa **(A)** ustanovenia **§ 11 ods. 1 písm. a)** zákona o inšpekcii do siedmich dní odo dňa ukončenia dozoru, **(B)** ustanovenia **§ 11 ods. 1 písm. b)** zákona o inšpekcii do siedmich dní od právoplatnosti rozhodnutia, **(C)** ustanovenia **§ 11 ods. 1 písm. c)** zákona o inšpekcii do siedmich dní odo dňa doručenia správy“ (ustanovenie **§ 11 ods. 2** zákona o inšpekcii).

„Výsledky inšpekčnej činnosti sa zverejňujú bez uvedenia osobných údajov“ (ustanovenie **§ 11 ods. 3** zákona o inšpekcii). „Účelom zverejňovania výsledkov inšpekčnej činnosti je **(A)** zvyšovanie informovanosti o povinnostiach poskytovateľov sociálnych služieb, fyzických osôb, ktorým bol priznaný peňažný príspevok na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia, osobných asistentov a osôb, ktoré vykonávajú opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, ustanovených osobitnými predpismi a o ich plnení, **(B)** transparentnosť výkonu inšpekčnej činnosti“ (ustanovenie **§ 11 ods. 4** zákona o inšpekcii).

„Orgány verejnej moci a iné osoby, ktorých činnosť súvisí s výkonom činnosti dozorovaných subjektov, sú povinné poskytovať ministerstvu ním požadovanú súčinnosť na účely výkonu inšpekcie v sociálnych veciach. Orgány verejnej moci a iné osoby podľa prvej vety sú povinné bezplatne sprístupňovať a poskytovať ministerstvu na účely inšpekcie v sociálnych veciach ním požadované vyjadrenia, vysvetlenia, údaje a iné informácie, ktoré získali pri svojej činnosti. Dožiadaný orgán alebo dožiadaná osoba má právo odoprieť sprístupnenie a poskytnutie požadovaných informácií len vtedy, ak by tým došlo k porušeniu povinnosti mlčanlivosti alebo ak by sprístupnenie alebo poskytnutie informácií bolo v rozpore s osobitným predpisom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná. Policajný zbor a orgány činné v trestnom konaní nie sú povinné poskytnúť a sprístupniť požadované informácie, ktorých poskytnutím alebo

sprístupnením by mohlo byť zmarené plnenie ich úloh podľa osobitných predpisov“ (ustanovenie **§ 13 ods. 1** zákona o inšpekcii).

„Policajný zbor je oprávnený poskytnúť poverenému zamestnancovi a prizvanej osobe na základe písomnej žiadosti ochranu pri vykonávaní dozoru, ak bol výkon dozoru zmarený, alebo z konania alebo charakteru osoby, voči ktorej výkon dozoru smeruje, vyplýva odôvodnený záver, že môže dôjsť k ohrozeniu života alebo zdravia

povereného zamestnanca alebo prizvanej osoby“ (ustanovenie **§ 13 ods. 2** zákona o inšpekcii).

→ Účinnosť zákona

Zákon o inšpekcii nadobúda účinnosť čiastočne **(A) dňom vyhlásenia a čiastočne (B) dňa 01. novembra 2022.**

ZÁKON O PRÍSTUPNOSTI VÝROBKOV A SLUŽIEB PRE OSOBY SO ZDRAVOTNÝM POSTIHNUTÍM

Snaha o vytvorenie inkluzívnejšej spoločnosti a uľahčenie nezávislého života osôb so zdravotným postihnutím je jednou z motivácií pre prijatie zákona o prístupnosti výrobkov a služieb pre osoby so zdravotným postihnutím.

Dňa **04. októbra 2022** bol prijatý zákon č. **351/2022** Z. z. o prístupnosti výrobkov a služieb pre osoby so zdravotným postihnutím a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o prístupnosti“). Zákonom o prístupnosti sa mení a dopĺňa aj **(A)** zákon č. **129/2002** Z. z. o integrovanom záchrannom systéme v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o IZS“), **(B)** zákon č. **22/2004** Z. z. o elektronickom obchode a o zmene a doplnení zákona č. **128/2002** Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o elektronickom obchode“), **(C)** zákon č. **245/2008** Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „školský zákon“), **(D)** zákon č. **136/2010** Z. z. o službách na vnútornom trhu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o službách“), **(E)** zákon č. **56/2018** Z. z. o posudzovaní zhody výrobku, sprístupňovaní určeného výrobku na trhu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o posudzovaní“), **(F)** zákon č. **95/2019** Z. z. o informačných technológiách vo verejnej správe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o IT“), **(G)** zákon č. **452/2021** Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskoršieho predpisu (ďalej len „zákon o elektronických komunikáciách“) a **(H)** zákon č. **264/2022** Z. z. o mediálnych službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o mediálnych službách“).

V nasledujúcom texte sa budeme prioritne venovať úpravám, ktoré priniesol samotný zákon o prístupnosti. Z uvedeného dôvodu odkazujeme aj na plné znenie zákona o prístupnosti, v ktorom sú uvedené všetky zmeny a doplnenia

zákona o prístupnosti a vyššie uvedených právnych predpisov.

Zákon o prístupnosti systematicky pozostáva z trinástich paragrafových ustanovení.

Na úvod sa zákon o prístupnosti dotýka **(1) predmetu úpravy zákona o prístupnosti, (2) pôsobnosti zákona o prístupnosti, (3) vymedzenia pojmov, či (4) požiadavkám na prístupnosť služieb pre osoby so zdravotným postihnutím** (ustanovenia **§ 1 až § 5** zákona o prístupnosti). Z uvedených ustanovení zákona o prístupnosti vyberáme ustanovenie **§ 4** zákona o prístupnosti, ktoré upravuje **požiadavky na prístupnosť služieb pre osoby so zdravotným postihnutím**.

„Ak ustanovenia **§ 4 ods. 2 až 4** zákona o prístupnosti neustanovujú inak, poskytovaná služba musí spĺňať ustanovené požiadavky na prístupnosť služby pre osoby so zdravotným postihnutím; ak ide o výrobky použité na poskytnutie služby, požiadavky na prístupnosť výrobkov pre osoby so zdravotným postihnutím ustanovené osobitnými predpismi, tým nie sú dotknuté“ (ustanovenie **§ 4 ods. 1** zákona o prístupnosti). „Služba, ktorá je v zhode s harmonizovanými normami alebo ich časťami, na ktoré boli uverejnené odkazy v Úradnom vestníku Európskej Únie, spĺňa ustanovené požiadavky na prístupnosť služby pre osoby so zdravotným postihnutím, ak sa tieto normy alebo ich časti vzťahujú na tieto požiadavky“ (ustanovenie **§ 4 ods. 2** zákona o prístupnosti).

„Služba, ktorá je v zhode s technickými špecifikáciami alebo ich časťami, spĺňa ustanovené požiadavky na prístupnosť služby pre osoby so zdravotným postihnutím, ak sa tieto technické špecifikácie alebo ich časti vzťahujú na tieto požiadavky“ (ustanovenie **§ 4 ods. 3** zákona o prístupnosti). „Ak ide o službu podľa ustanovenia **§ 2 ods. 1 písm. a)** zákona o prístupnosti, požiadavky na prístupnosť služby pre osoby so zdravotným postihnutím sa považujú za splnené v rozsahu, v ktorom zodpovedajú požiadavkám týkajúcim sa poskytovania prístupných informácií a

informácií o prístupnosti ustanoveným osobitnými predpismi“ (ustanovenie § 4 ods. 4 zákona o prístupnosti).

V ďalšej časti sa zákon o prístupnosti sústreďí na **(1) povinnosti poskytovateľa služby, (2) zásadné zmeny a neprimeranú záťaž, a (3) dohľad** (ustanovenia § 6 až § 9 zákona o prístupnosti). Z uvedených oblastí priblížime oblasť **(A) povinnosti poskytovateľa služby** (ustanovenie § 6 zákona o prístupnosti) a **(B) oblasť dohľadu** (ustanovenie § 8 zákona o prístupnosti).

→ Povinnosti poskytovateľa služby

„Poskytovateľ služby je povinný **(A)** zabezpečiť, aby boli pri navrhovaní a poskytovaní služby splnené požiadavky na prístupnosť služby pre osoby so zdravotným postihnutím podľa tohto zákona o prístupnosti, **(B)** sprístupniť verejnosti informácie o ustanovených požiadavkách na prístupnosť poskytovanej služby pre osoby so zdravotným postihnutím a o súlade poskytovanej služby s týmito požiadavkami spôsobom podľa ustanovenia § 6 ods. 2 zákona o prístupnosti), **(C)** zabezpečiť, aby boli zavedené postupy, vďaka ktorým zostane poskytovanie služby v súlade s požiadavkami na prístupnosť služby pre osoby so zdravotným postihnutím aj pri zmene poskytovanej služby alebo zmene požiadaviek na prístupnosť služby pre osoby so zdravotným postihnutím, **(D)** bezodkladne informovať príslušný orgán dohľadu a príslušný orgán dohľadu členského štátu, v ktorom službu poskytuje, o dôvodoch, prečo poskytovaná služba nie je v súlade s požiadavkami na prístupnosť služby pre osoby so zdravotným postihnutím a o nápravných opatreniach podľa písmena e), **(E)** najneskôr do jedného roka odo dňa informovania o nápravných opatreniach podľa písmena d) prijať nevyhnutné nápravné opatrenie s cieľom dosiahnuť súlad poskytovanej služby s požiadavkami na prístupnosť služby pre osoby so zdravotným postihnutím, **(F)** na základe odôvodnenej žiadosti poskytnúť príslušnému orgánu dohľadu dokumentáciu a všetky informácie potrebné na preukázanie súladu poskytovanej služby s požiadavkami na prístupnosť služby pre osoby so zdravotným postihnutím v štátnom jazyku a potrebnú súčinnosť pri každom nápravnom opatrení prijatom s cieľom odstrániť nesúlad poskytovanej služby s požiadavkami na jej

prístupnosť pre osoby so zdravotným postihnutím“ (ustanovenie § 6 ods. 1 zákona o prístupnosti).

„Poskytovateľ služby je povinný informácie podľa ustanovenia § 6 ods. 1 písm. b) zákona o prístupnosti **(A)** uviesť vo všeobecných podmienkach na poskytovanie služby alebo v obdobnom dokumente v rozsahu: **(1)** všeobecný opis služby v prístupných formátoch, **(2)** opisy a vysvetlenia potrebné na pochopenie toho, ako služba funguje, **(3)** opis spôsobu, akým služba spĺňa ustanovené požiadavky na prístupnosť služby pre osoby so zdravotným postihnutím, **(B)** sprístupniť v písomnej forme a ústnej forme, a to aj spôsobom, ktorý je prístupný pre osoby so zdravotným postihnutím, **(C)** poskytnúť počas celej doby poskytovania služby“ (ustanovenie § 6 ods. 2 zákona o prístupnosti).

„Orgánom dohľadu nad plnením požiadaviek na prístupnosť služieb pre osoby so zdravotným postihnutím podľa tohto zákona o prístupnosti a nad dodržiavaním povinností poskytovateľa týchto služieb je Slovenská obchodná inšpekcia“ (ustanovenie § 8 ods. 1 zákona o prístupnosti).

„Slovenská obchodná inšpekcia v rámci dohľadu podľa ustanovenia § 8 ods. 1 zákona o prístupnosti **(A)** kontroluje **(1)** plnenie požiadaviek na prístupnosť služieb pre osoby so zdravotným postihnutím, **(2)** dodržiavanie povinností poskytovateľa služby, **(B)** prešetruje podnety týkajúce sa nesúladu služby s požiadavkami na prístupnosť služby pre osoby so zdravotným postihnutím, **(C)** zverejňuje správu o svojej činnosti podľa písmen a) a b), **(D)** koná vo veci správnych deliktov podľa ustanovenia § 10 zákona o prístupnosti. „Na výkon dohľadu podľa tohto zákona o prístupnosti sa vzťahuje osobitný predpis, ak ustanovenie § 8 ods. 2 zákona o prístupnosti alebo § 10 zákona o prístupnosti neustanovujú inak“ (ustanovenie § 8 ods. 3 zákona o prístupnosti).

Záver zákona o prístupnosti patrí oblastiam **(1) správnych deliktov, (2) splnomocňujúcich ustanovení, (3) prechodných ustanovení a (4) transpozičných ustanovení** (ustanovenia § 10 až § 13 zákona o prístupnosti). V tomto príspevku si bližšie priblížime ustanovenia, upravujúce **správne delikty** (ustanovenie § 10 zákona o prístupnosti).

„Poskytovateľ služby sa dopustí správneho deliktu, ak **(A)** nezabezpečil splnenie požiadaviek na prístupnosť služby pre osoby so zdravotným

postihnutím podľa ustanovenia **§ 6 ods. 1 písm. a)** zákona o prístupnosti, **(B)** nesprístupnil informácie podľa ustanovenia **§ 6 ods. 1 písm. b)** zákona o prístupnosti, **(C)** nezaviedol postupy podľa ustanovenia **§ 6 ods. 1 písm. c)** zákona o prístupnosti, **(D)** neinformoval príslušný orgán dohľadu a príslušný orgán dohľadu členského štátu, v ktorom sa služba poskytuje, podľa ustanovenia **§ 6 ods. 1 písm. d)** zákona o prístupnosti, **(E)** neprijal nápravné opatrenia podľa ustanovenia **§ 6 ods. 1 písm. e)** zákona o prístupnosti, **(F)** neposkytol príslušnému orgánu dohľadu informácie, dokumentáciu alebo potrebnú súčinnosť podľa ustanovenia **§ 6 ods. 1 písm. f)** zákona o prístupnosti“ (ustanovenie **§ 10 ods. 1** zákona o prístupnosti).

„Orgán dohľadu môže uložiť pokutu od 200 eur do 3 % obratu za predchádzajúce účtovné obdobie, najviac do **(A)** výšky 6 000 eur, za správny delikt podľa ustanovenia **§ 10 ods. 1 písm. a) a b)** zákona o prístupnosti, **(B)** výšky 20 000 eur, za správny delikt podľa ustanovenia **§ 10 ods. 1 písm. c) až e)**

zákona o prístupnosti, **(C)** výšky 30 000 eur, za správny delikt podľa ustanovenia **§ 10 ods. 1 písm. f)** zákona o prístupnosti“ (ustanovenie **§ 10 ods. 2** zákona o prístupnosti).

„Orgán dohľadu upustí od uloženia pokuty za správny delikt podľa ustanovenia **§ 10 ods. 2** zákona o prístupnosti za konanie podľa ustanovenia **§ 10 ods. 1 písm. a) a c)** zákona o prístupnosti, ak poskytovateľ služby **(A)** prijme nápravné opatrenia podľa ustanovenia **§ 6 ods. 1 písm. e)** zákona o prístupnosti alebo **(B)** preukáže, že plnenie dotknutej povinnosti je v rozpore s ustanovením **§ 7 ods. 1** zákona o prístupnosti“ (ustanovenie **§ 10 ods. 3** zákona o prístupnosti).

→ Účinnosť zákona

Zákon o prístupnosti nadobúda účinnosť dňa **28. júna 2025**.

Informácie uvedené v bulletine ULC Čarnogurský PRO BONO nie sú poskytovaním právnych rád. Nemožno z neho odvodzovať žiadne práva ani povinnosti. Materiál obsiahnutý v tomto dokumente je informatívnej povahy a aplikácia vyššie uvedených informácií bude vždy špecifická v závislosti od konkrétnych okolností prípadu. Z uvedených dôvodov pri konkrétnych právnych riešeniach preto vždy odporúčame konzultácie. I keď bulletin nepreberá zodpovednosť za prípadné chyby či nepresnosti, ani za akékoľvek škody vzniknuté z aktivít konaných na základe informácií uvedených v tomto dokumente.

Obsah bulletinu ULC Čarnogurský PRO BONO nie je možné využívať pre účely zisku, ponúkať svojim klientom ako svoj vlastný alebo publikovať bez predchádzajúceho písomného súhlasu spoločnosti ULC Čarnogurský s.r.o. V prípade záujmu o ďalšie informácie alebo o poskytnutie individuálneho poradenstva či konzultácií nás neváhajte kontaktovať.

V prípade, že naďalej nechcete byť adresátom tejto služby, kontaktujte nás na e-mailovej adrese probono@ulclegal.com. Ďakujeme.

V prípade akýchkoľvek otázok kontaktujte, prosím, autora článkov JUDr. Martina Točka prostredníctvom emailovej adresy jurkovic@ulclegal.com.

© ULC Čarnogurský, 2022